

Utropia

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR. 13

9. NOVEMBER – 23. NOVEMBER 2010

UKE 45-47

ÅRGANG 35

WWW.UTROPIA.NO

PORTRETET

Tromsø-stipendiat Tone Huse er nominert til Brageprisen for debutboka *Tøyengata – et nyrikt stykke Norge*.

Side 12 - 13

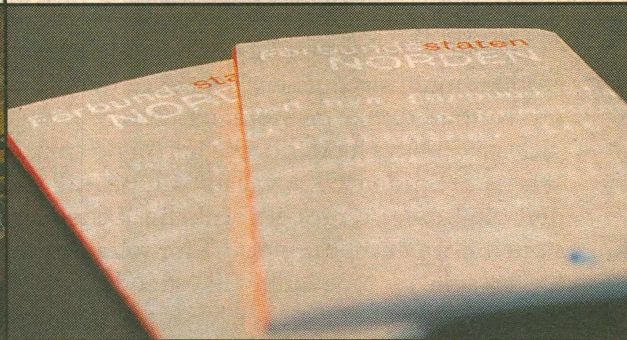
SEMESTERFORDELINGA

Flere studentorganisasjoner stiller seg spørrende til Studentparlamentets vedtak om fordeling av midler.

Side 4 - 5

ESSAY

Magnus Nystrand synes en nordisk forbundsstat er en satans god idé.

Side 20 - 21

Studenter uten hus?

Kontrakten mellom Studentuset Driv A/S og eiendomsselskapet Pellerin A/S løper ut om knapt et år. Ingen vet ennå hvor Tromsø-studentene da skal gjøre av seg. Side 10

- Vi ønsker et sted hvor alle studenter samles under samme tak, sier styreleder på Driv, Anne Grete Skavhaug.

- **BØKER:** Henning Howlid Wærp aktuell med roadmovie-romanen *E8 Nord*

Side 18 - 19

- **KAFFE:** Omsider ser det ut til at studentenes ønske om kaffebar på campus fører fram.

Side 7

LEDER

Pott til besvær

Semesteravgiftsfordelingen er en interessant høytid, og ofte spekket med dramatik og farse. Høydepunktet ved årets tildelinger kom da StudentUKA, som var innstilt på 0 kroner plutselig stakk av med 35 000. Trettifem tusen! Det er trettifem tusen kroner mer enn null kroner, det. Enten har innstillingskomiteen gjort slett arbeid, eller så er dette urettferdig, for å si det på godt norsk. Jeg går for det siste. Pengebeløpet StudentUKA fikk i lommene ble nemlig tatt fra andelen til de mindre studentorganisasjonene. Det søkes nemlig om midler i to runder: en for de store, og en for de små. Dette er klassisk Robin Hood, de rike tar fra de små. Begrunnelsen for at StudentUKA var innstilt på null var at søknaden ble funnet tynn og ubrukkelig. Leder for organisasjonen trappet modig opp på fordelingsmøtet for å be for sin syke mor, og langet likeså godt ut en skyllebøtte mot sin stakkars nestleder, visstnok gjerningsmannen bak den tarvelige søknaden. Og Studentparlamentet, storsinnet som det er, viste medynk. Opptrinnet gjorde ikke like sterkt inntrykk på undertegnede.

Utopia mener det er ytterst beklagelig at Studentparlamentet deler øremerkede midler ut som trøstepremie, hvor viktig og flott StudentUKA enn måtte være. Enda mer besynderlig er det at dette brukes som argument av parlamentsleder Tine Bergli.

- StudentUKA er et arrangement vi ikke vil miste. Arrangementet er viktig for studentmiljøet og synligheten til Universitetet. Men StudentUKA er dessuten avhengig av egne midler for å i det hele tatt få støtte fra andre sponsorer, fra Frifond og andre midler fra Universitetet. Hvis de søker om støtte med null i startkapital får de ikke andre midler heller. Derfor bør de støttes, sier Bergli i denne utgaven av Utopia.

Hun om det. Dette er forskjellsbehandling. Bergli gir uttrykk for at StudentUKA er en spesielt viktig organisasjon for UiT og dermed verdt å gå over lik for å beholde. For 35 000 kr er nok til å holde liv i fire små studentorganisasjoner. Her kan ikke Utopia gjøre annet enn å føle med de mindre organisasjonene, deriblant FN-studentene, som stiller seg undrende til det flau vedtaket.

Mens vi er inne på flaut. Har du hørt at vedtaket må behandles på nytt? Årsak: tellefeil. Hva gir du meg? God jul.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Utopia

ANSVARLIG REDAKTØR/
DAGLIG LEDER:
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FRITHJOF@UTROPIA.NO

KULTURREDAKTØR:
ANDREAS MØRKVED HELLENES
KULTUR@UTROPIA.NO

NYHETSREDAKTØR:
LYST UT

FOTOREDAKTØR:
VICTORIA BEZBORODOVA
VICTORIA@UTROPIA.NO

ANNONSE:
TOMEK MOSSAKOWSKI
TOMEK@UTROPIA.NO

LAYOUT:
BERNHARD SIEBERT
BERNHARD@UTROPIA.NO

IT:
RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

BESØKSADRESSE:
UNIVERSITETET I TROMSØ
TEORIFAGBYGGET 2 - 2.138

TELEFON: 77 62 09 60
WEB: WWW.UTROPIA.NO
E-POST: REDAKTOR@UTROPIA.NO

POSTADRESSE:
UTROPIA - STUDENTAVISA I
TROMSØ
UNIVERSITETET I TROMSØ/
HOVEDGÅRDEN
9037 TROMSØ

Kvar er unive

Det er lenge sia universitetet var reservert for eliten. Kva sla

KOMMENTAR

TEKST: ÅSNE Ø. HØGETVEIT

ILLUSTRASJON.: VICTORIA BEZBORODOVA

Universitetet kan knappast seiast å vera eit elfenbeinstårn lenger – ein stad forskarar stenger seg inne med kunnskapen sin, langt vekk frå omverda. Men kan det vera me er på veg mot den andre ytterkanten? Ei kunnskapsbedrift som har ein slags profitttanke og høgst mogleg kvantitet som mål? Generelt sett meiner eg vel at ytterkantar er noko ein bør halde seg vekk frå, det er så fort gjort å snuble og dette utfor stupet.

Det er langt bort til kanten, seier du? Eg er ikkje så sikker lenger, det er i alle fall sterke krefter som skuvar oss i den retninga. Studentane gjennom Norsk studentorganisasjon ropar høgt om større kvalitet, svaret

frå styresmaktene gjennom statsbudsjettet er fleire studieplassar. Dei insisterar på at det er kvalitet, eg er ikkje heilt samd. Eller ta den nye femårige lærarutdanninga her på bruket, Master of Education. Femårig for å få inn meir forskning, studentane skal skrive masteroppgåve. Det er bra, men namnet vart Master of Education basert

på ei testgruppe av russ på Kongsbakken vidaregåande skule. Det er ikkje noko engelskspråkleg program. Misleiande marknadsføring, seier du? Ser ikkje ut til å uroa universitetet så lenge russen vil søke dit. Om det er infrastruktur til å halde dei er ikkje så farleg så lenge dei produserar studiepoenga sine. For studiepoeng er ikkje noko me tileignar oss, det er noko me produserar.

Eit anna døme som kan nemnast er bruken av tittelen handelshøgskule. Strengt tatt er vel handelshøgskulen i Tromsø eit institutt. Men sidan handelshøgskule vert forbunde med kvalitet tok

«Studentane ropar høgt om større kvalitet, svaret frå styresmaktene gjennom statsbudsjettet er fleire studieplassar. Dei insisterar på at det er kvalitet, eg er ikkje heilt samd.»

UNIVERSITETETS FRAMTID: Skal skulepengar og oppdra

ein like godt det namnet. Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB) hadde dårleg søking til sine økonomifag, og har dermed vedteke å bytte namn, fordi det fungerte så godt for Tromsø.

Eg er veldig for at ein skal ha god kontakt me

PÅ TIDE

av Jonas A. Larsen

Universitetet på veg?

Har den fremste utdanningsinstitusjonen vår?

Universiteta våre i åra som kjem?

arbeidsliv under utdanning, gjerne gjennom praksis, og forskning på praksisområdet. Det same gjeld med å vera i nokolunde takt når det kjem til kor mange som vert utdanna til kva. Eg trur korkje det er bra for einskildindividet eller samfunnet å ta ei utdanning som ein ikkje får arbeid med. Båe desse tinga mei-

ner eg ein kan gjera på ein god måte, som gjer universitetet i mindre grad til elfenbeinstårn. Men å gå for kort-siktige løysingar på utfordringar med rekruttering som i sin tur blir utfordringar økonomisk, ser me har negativ påverknad på oss alle. Det same gjeld å tru at næringsliv og andre utanforstående alltid veit

best, og at ein nokolunde uavhengig utdanningsinstitusjon ikkje har peiling på kva som er best for eige verksemd.

Åsne Ø. Høgetveit er
Universitetsstyrerepresentant

Jorgal áiggil, ii leat heahpat máhccat

ČÁLLOSA:
SANDRA MÁRJÁ WEST

Lean jodus ruoktot. Biegga holvu ja arvegoaikkanasat čuggot muođuid dego nálut. Mih-tolagasge lea los-sat vázzit. Dát han manná beanta bu-res. Gal dat duoddara manná dálkki gierdá. Ui, lei gusto njalkkas maid, muhto ii das maidege. Álggán geahččat birra. Lea váttis oaidnit seavdnjadasas, muhto vázzilan dohko gosa guvlui gáttán ruoktu lea. Hm, dien viesu in leat goassege ovdal oaidnán. Várta ledjen galgat nuppe guvlui dollet?

Skábmamánnu lea álgán ja dálvvi vuosttas stoarbma joavdán. Sápmi sevnjodan ja buollašat jo boahtán. Čohkkájin universitehtas ja jurddašin ahte ii varra arvve nu los-sadit go orru. Mánnávuoda rájes lean gullan ahte dálki orru vearrái dušše čohkkádettiin stobus. "Gal oainnat go boadat olggos man finna dálki lea". Ii varra bieggá nu garrasit. Mearridin vuolgit ruoktut vácci.

Gal jovden viimmat ruoktot, čađa njuoskan ja váiban. "Leatgo vázzán ruoktot?" jearrá viessoskibir. Ledjen vissa gullan gos nu ahte buhtes áibmu dahká bures. "Dál han lea stoarbma! Dálkediedáhusas dadje odne Leahkit buoremusat bissot siste." Oja nu.

Dálvi Romssas ii leat nu go eará báikkiin. Ieš lean heaitán geahččamis dálkediedáhusa, go nu háreve doallá deaivása lihkká. Buolaš ja njáhcu juohke nuppi beaivvi. Gummegápmagiid ii sáhte goassige rádjat, ja áidna maid sáhtta áibbas sihkkarit einnostit dálkkis, lea ahte ihtin vuot ođdalágan! Muhto in han oru dáppe daningo liikon liegga dálkái. Mu mielas lea vehás speanta lihkkat iddedis ja guovlat olggos. Makkárson lea dálki odne? Šlahti? Arvi? Romssas ii goassege diede.

Ja dasgo davvin čappa dálkin ferte olggos vuolgit, gal lea heajos dálki maid buorre muhtumin vai beassá soffás maid čohkkát. Goas muođuid lea buot máilmme áigi vuolgit konsertii, filmma geahččat dahje gáfestallat ustibiiguin dola ovddas... Dahje sáhtát ohat sabeiid, dasgo ihtin vuot ođda dálki.

Utopia for 30 år siden

Nordlysobservatoriet har drevet forskning som inngår i utviklinga av et kommunikasjonssystem for atomubåter. I tillegg har Nordlysobservatoriet tidligere hatt direkte finansiering av U.S. Army til flere av sine prosjekter. Dette kommer fram i intervjuer med professor O. Holt ved Nordlysobservatoriet, og N. P. Gleditsch (sic), forsker ved Fredsforskningsinstituttet i Oslo.

Utopia for 10 år siden

Klagen mot idrettshallen i Tromsø er uproblematisk. Hallen har ikke stor nok kapasitet til å true eksistensen til andre aktører. Saken rokker likevel ved en sentral problemstilling som ikke gjelder bare idrettshall, men også boliger, kantiner og studenthus: Statsstøttede non-profit-organisasjoner basert på frivillig arbeidskraft har et konkurransefortrinn overfor kommersielle aktører.

FN-studentene forundret over pengefordeling

FN-studentene undrer seg over resultatet etter årets fordeling av semesteravgiften.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: GRØ GAARD

I forrige utgave av Utopia kunne man lese om Studentparlamentets årlige avviking av semesteravgiften, som fant sted 28. oktober på studenthuset Driv. Potten på 3,4 millioner skulle denne gang fordeles på ti organisasjoner. Av disse ti ble StudentUKA tilkjent kroner 0 av innstillingskomitéen. Begrunnelsen var at organisasjonen hadde levert inn en utilstrekkelig søknad. Et motforslag som innebar å ta 35 000 kroner fra potten "andre", også kjent som de mindre organisasjonene, ble imidlertid fremmet – og vedtatt. Nå stiller FN-studentene seg spørrende til avgjørelsen.

- Det er utrolig trist at parlamentet ikke tar de mindre organisasjonene mer i betraktning når de velger å gå bort ifra komitéens innstilling. De tar dermed penger som egentlig skulle vært tildelt oss i de mindre organisasjonene, sier PR-manager i FN-studentene, Erika S. Mortensen, som understreker at kritikken ikke handler om hvorvidt StudentUKA på generell basis burde fått midler eller ikke.

Et demokratisk problem- Mortensen mener at midlene som nå har gått til StudentUKA burde vært tatt fra den store potten, altså fra den potten de allerede hadde fått avslag fra. Hun mener det er et demokratisk problem at FN-studentene ikke fikk anledning til å uttale seg i saken.

- Det er jo veldig mange mindre organisasjoner, og måten penger blir brukt på er nok veldig forskjellig blant disse. Det kan jo hende at Studentparlamentet ikke tror at vi bruker midler vi blir tildelt på en fornuftig og studentvennlig måte, spekulerer Erika, som samtidig fremhever at FN-studentene har mange planer fremover.

- Det er svært ønskelig for oss at vi får støtte fra parlamentet til å gjennomføre de aktivitetene vi har planlagt.

Kjenner ikke reglementet

Hva synes du om at en organisasjon som har fått avslag fra innstillingskomitéen likevel

UNDRENDE: FN-Studentene stiller seg undrende til resultatet av årets semesteravgiftsfordeling.

får støtte med tanke på alle de andre organisasjonene som har jobbet hardt med sine søknader?

- Det er veldig bemerkelsesverdige, og jeg vil stille spørsmål ved det, men jeg er ikke godt nok kjent med regelverket til å kunne si hvorvidt dette ble fulgt, medgir Mortensen.

- Men hvis reglementet åpner for at man kan ta penger fra en pott og flytte dem over til en annen, er det kanskje på tide å revidere reglementet.

En inngripen

Mortensen mener videre at det fattede vedtaket burde vært satt på vent og at det skulle vært innkalt til møte med de

mindre organisasjonene, slik at de fikk sjansen til å protestere.

Nå er hun bekymret for at

høstens tildeling vil få konsekvenser for fordelingen som skal finne sted i mars 2011.

- Dette er jo en inngripen i våre midler, avslutter FN-studenten.

DETTE ER SAKEN:

- I Studentparlamentsmøtet 28. oktober ble den årlige semesteravgiften fordelt.
- Potten var i år på 3,4 millioner kroner.
- StudentUKA var innstilt på kroner 0, grunnet dårlig søknad.
- Det ble likevel foreslått at StudentUKA skulle tildeles kroner 35 000, som skulle tas fra en pott som normalt sett fordeles ut på mindre organisasjoner i vårsemesteret.
- Forslaget ble vedtatt, og skapte dermed undring hos blant annet FN-studentene, som mente at det nå var tatt penger fra de mindre organisasjonene.
- ISU var også misfornøyd med sin tildeling, da de hadde søkt om kroner 335 500, men fikk bare 80 000.
- Det har nå vist seg at hele vedtaket må kjennes ugyldig, ettersom det var blitt telt feil antall oppmøtte parlamentsmedlemmer til møtet.
- Saken må nå behandles på nytt.

På stedet hvil for ISU

International Students Union (ISU) søkte i år om 335 500 kroner til driften for 2011 og fikk kun åtti tusen, noe som betyr på stedet hvil fra i fjor.

TEKST: GRY GAARD, FRITHJOF E. FJELDSTAD
FOTO: ISU

International Student Union (ISU) er, på lik linje med FN-studentene, skuffet over at Studentparlamentets innstillingskomité for semesteravgiften ikke belønner ambisiøse planer blant studentorganisasjoner. De lurer litt på om søknaden er lest godt nok og er misfornøyd med begrunnelsen som ble oppgitt på tildelingsmøtet 28. oktober.

Leder i ISU, Mashhood Ahmed Sheikh, sier de brukte mye tid og ressurser på søknaden og er nå bekymret for at de planlagte aktivitetene ikke lar seg gjennomføre.

- Det nye styret består av helt nye folk med masse planer og pågangsmot og hadde søkt om 210 000 kroner i utvidet reisestøtte til planlagte reiser i Nord-Norge og til våre naboland, Sve- rige og Finland, fortel- ler Sheikh, som mener det er svært viktig for internasjonale studenter å kunne være sammen med andre i samme si- tuasjon som dem selv.

- Det er dessuten er viktig å tenke på at de internasjonale studentene kan være viktige ambassadører for Norge og de nordlige strøk når de kommer hjem til sine egne land igjen, legger han til.

Oppfylte kjerneområdene

ISU søkte også midler til de aktivitetene som tildelingskomiteen mener skal være kjerneområdet for virksomhet i forenin- gen, nemlig fester og sosiale aktiviteter. Deriblant grillparty, Bodegaparty, jule- og nyttårsfeiring, samt en videreføring av det vellykkede Halloweenparty som ble holdt på Driv, og som var et åpent arrangement med omkring 150 delta- kere.

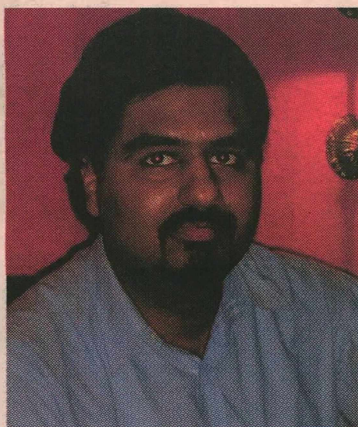
- I tillegg har vi søkt om å få midler til

å arrangere Eid-feiring, på bakgrunn av at det er et visst antall muslimske stu- denter, sier ISU-lederen.

ISU har også søkt om videreføring av midler til de populære filmkveldene de har på enten onsdager eller torsdager i auditoriet i administrasjonsbygningen. De har også tenkt å videreføre tradisjo- nen for å ha brukmarked med salg av vinterklær for utenlandsstudentene.

- Og aktivitetene stopper ikke der, fortel- ler Sheikh entusiastisk.

- ISU arrangerer en hel del som ikke koster så mye penger også, som sportstur- neringer på Kraft og pool & darts turner- inger på Strut.

ISU: Mashhood A. Sheikh

Støtter ikke reiser

Leder i Studentparla- mentet ved UiT, Tine Bergli, avviser kritik- ken fra ISU kontant.

- Studentparlamen- tet støtter ikke reiser fordi det er nedfelt i

vårt reglement at vi ikke skal gjøre det, opplyser hun.

- Men vi støtter imidlertid aktiviteter som det er lagt opp til på reiser. Vi støt- tet for eksempel ISU-aktiviteter og mu- seumsbesøk i forbindelse med en reise til Finland der femti personer deltok.

Hva er sannsynligheten for at reglementet for tildeling vil endres på, slik at det blir mulig å søke om støtte til reiser?

- Det er lite trolig at reglementet kommer til å endres på dette med reiser fordi det nylig ble vedtatt på nytt i det vi fikk et Studentparlament ved UiT og fordi rei- ser er dyrt, avslutter Bergli med.

Må behandle saken om semesteravgiften på nytt

Ny vending i saken: Telletabbe i Studentparlamentet

StudentUKA, ISU og FN-studentene har nylig fått grunn til å tenne optimismen igjen. Som følge av telletabbe må saken om semesteravgiften behandles på nytt.

TEKST: FRITHJOF E. FJELDSTAD

Saken om fordelingen av semesteravgiften har tatt en ny vending. Det ble nylig kjent for Utopia at flertallet som fattet det endelige vedtaket er ugyldig. Nå må saken opp på nytt, men Studentparlamentets leder, Trine Bergli, tror ikke resultatet vil endres i noen særlig grad.

- Det har vist seg at det møtet vi hadde, der fordelingen av semesteravgiften ble vedtatt med ni stemmers flertall, likevel ikke var et flertallsvedtak. Det var nemlig kun atten parlamentsmedlemmer til stede, vi må dermed behandle dette om igjen på et møte nå, førstkommende torsdag (11. november, journ.anm).

Det er jo bemerkelsesverdig å klare å telle feil i det som skal være studentenes øverste politiske organ. Men la gå. Kommer dere fortsatt til å gå inn for at StudentUKA får 35 000 kroner i støtte?

- Ja, jeg mener det er gode grunner for dette, da StudentUKA er et arrangement vi ikke vil miste. Arrangementet er viktig for studentmil-

jøet og synligheten til Universitetet. Men StudentUKA er dessuten avhengig av egne midler for å i det hele tatt få støtte fra andre sponso- rer som Frifond og andre midler fra Universitetet. Derfor bør de støttes, mener Bergli.

Synes dere ikke det er problematisk å ta fra potten til de mindre studentorgani- sasjonene på denne måten?

- Nei, potten er likevel større enn det den har pleid å være, og uansett om vi hadde trukket disse pengene i den store tildelingen eller den lille, ville resultatet uansett ha blitt det samme. StudentUKA er innstilt med kun halvparten av det de har søkt om som følge av dårlig søknad, men vi prøver å være rettferdige og hjelpe alle studentorganisasjoner som sliter med å få til en kontinuerlig god administrasjon, sier studentparlamentslederen.

De nye opplysningene i denne sa- ken kom Utopia i hende for sent til at organisasjonene fikk uttalt seg videre.

KRITERIER VED TILDELING AV SEMESTERAVGIFTEN

- Budsjett
- Regnskap
- Økonomiske behov
- Fremtidsplaner
- Eventuelle bemerkninger/anmerkninger fra tidligere fordelinger
- Søknadsfristen er tre uker før behandlingen av tildelingen i studentparlamentet.
- I hovedtildelingen fordeles omkring 3 millioner kroner, mens "den lille semesteravgiftsfordelingen" er på omkring 300 000 kroner.

når livet blir for stort // eller for lite..

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT prestene

I TROMSØ

tor.stranda@uit.no 91342023

kari.nedgard@uit.no 97003476

<http://uit.no/studtjenester/957>

Tvilsomt pilotprosjekt

Ved Universitetet i Oslo er det iverksatt et pilotprosjekt som innebærer obligatorisk begrunnelse for eksamenskarakterer. Prorektor for forskning og utdanning ved Universitetet i Tromsø er ikke utelukkende positiv til tiltaket.

SKEPTISK: Studentrådet og prorektor mener pilotprosjekt i Oslo kan utbedres.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: KRISTINE GLIMSDAL

- Ære være de som setter i gang tiltak Dette er jo ikke noe som medfører noe nytt egentlig. Studenter har jo allerede rett til å få begrunnelse på sine karakterer slik lovgivningen står i dag, påpeker Britt Vigdis Ekely, prorektor for forskning og undervisning ved Universitetet i Tromsø (UiT).

Ekely ønsker seg et større og mer helhetlig perspektiv på hva som kan bidra til å fremme studiekvaliteten for studentene.

- Jeg er selvsagt for alt som kan øke studiekvalitet, men hovedbegrunnelsen for prosjektet i Oslo ser jo ut til å være arbeidsbesparelse som følge av at studentene vil klage mindre på sine karakterer. Det argumentet kjøper jeg ikke, konstaterer prorektoren.

Mer tro på dialog

Hun undrer seg dessuten over at det som skal være begrunnelse for karakter egentlig dreier seg om å henvende seg i en skranke og motta et utfyllt skjema.

- Jeg har alltid hatt troen på dialog, og jeg tror dessuten ikke at dette med karakterer i seg selv er det viktigste. Det må jo være mer hensiktsmessig å se hvordan man kan styrke alle ledd i utdanningen, og ikke minst gjøre en gjennomgang for å finne ut hvor vi egentlig står i dag. Et aspekt jeg kan nevne er dette med forskningsbasert utdanning. Det er jo viktig, men det er også viktig å forske på hvordan læring i seg selv skjer.

- Jeg skjønner ikke hvordan en begrunnelse for karakterer skal kunne styrke studentenes kvalitet i utdanningen nevneverdig.

Utdanningspolitisk ansvarlig i Studentparlamentet ved UiT, Siren Storli, er langt på vei enig med Ekely, men tror også pilotprosjektet i Oslo har noe for seg.

- En enkel sak som begrunnelse for karakter kan nok være bra, og problemet her er jo at studentene i for liten grad er klar over at de allerede har muligheten til å få dette. Det kan vi bidra til å kommunisere tydeligere. Man kunne for eksempel begynne å legge ved begrunnelsen når karakterene publiseres på studweben, foreslår Storlie, men påpeker også studentenes eget ansvar for læring.

Karakteren er ikke nødvendigvis problemet

Hun legger likevel mer vekt på kvalifikasjonsrammeverket, som tydeliggjør hvilke lærings-

mål som er satt opp for studentene.

- Det ikke alltid at karakter og kvalifikasjonsrammeverket er i overensstemmelse, noe som kan gi utslag på eksamenskarakterene. Hvis en dårlig foreleser for eksempel ikke tar tilstrekkelig hensyn til hva studentene er ment å lære, er det jo ikke karakteren i seg selv som er problemet, poengterer hun.

- Da handler det om at undervisningen er dårlig, og at kompetansen studenten skal besitte ikke holder mål. Og dermed er det ikke nødvendigvis slik at en god karakter gjenspeiler virkeligheten.

Seminar i sikte?

Ekely gir full støtte til Storlie.

- Ja, her er du inne på noe vik-

tig. Det jeg kunne tenke meg er å utrede hva som faktisk gir en økt kvalitet. Det er snakk om gjennomstrømming, gjennomgang av eksamensformer, betydningen av obligatorisk undervisning og arbeidskrav for å nevne noe. Så kunne man arrangert et seminar, hvor vi gjennomgikk det man fant ut. Det ville være langt bedre enn det som skjer i Oslo.

Tine Bergli, leder i studentparlamentet, er samstemt med Ekely og Storlie, men også hun ser en nytteverdi i tilbakemelding.

- Dette kan jo også være med på å skjerpe sensorer til å gjøre et bedre stykke arbeid når de setter sensur. Hvis flere studenter ber om begrunnelse på karakterene, vil jo dette kunne være med på å avdekke slett sensurarbeid.

Kanskje kommer kaffen

Kaffebaren skal stå klar i god tid før jul, lover SiTø-direktøren.

TEKST: KAJA HEIR SENSTAD
 FOTO: TINA DERAKHSHAN

DAGENS TILBUD: Kaffebaren slik den ser ut idag

ifølge Jonas Stein Eilertsen, styreleder i SiTø, har studentene i flere år ønsket seg en kaffebare med deilig kaffe på campus. Forslaget fikk gjennomslag i studentsamskipnaden, og kaffebaren skulle stått ferdig i Teorifagbyggets foajé i august i år. Nå i november er det kun en grønn presenning som varsler om at kaffebaren skal komme, og byggingen går tilsynelatende svært rolig for seg.

Studentenes mål

Det er studentene som har vært pådriverne for kaffebaren, og da Eilertsen tok over som styreleder i SiTø var kaffebaren en av hans viktigste saker.

Når man har satt seg et mål har man som regel et stort ønske om å få det gjennomført, sier han og mener at det er bra folk og gjennomføringskraft som er årsaken til at de nå har fått gjennomslag for forslaget.

Skulle stått ferdig i august

I forbindelse med at byggingen av kaffebaren ble bestemt, uttalte adminis-

trerende direktør i SiTø, Hans Petter Kvaal, at han regnet med at den skulle stå ferdig en måneds tid etter vedtaket. Dette var i august, og i begynnelsen av november er det fremdeles lite aktivitet bak den grønne presenningen.

- Jeg ønsker jo alltid at ting skal skje raskere enn det nødvendigvis går an, så du kan si at jeg var nok litt kjapp der, er Kvaals kommentar til dette. Han uttaler til Utopia at årsakene til den trege byggestarten er tekniske utfordringer knyttet til brannsikkerheten, og komplikasjoner med kloakk.

- Det er mye som skal klaffe og mange elementer som skal være i orden før man får ting på plass, presiserer Kvaal.

Flere fasiliteter på campus

- Det skulle vært en kaffebare her for mange år siden, sier Nathalie Godeseth, velferdspolitisk ansvarlig i Studentrådet. Hun framhever at flere fasiliteter på campus øker studentaktiviteten, noe som igjen er viktig for et godt miljø på universitetet.

- Vi trenger også en bar med alkohol og

en dagligvarebutikk som er åpen på kveldstid for at studenter som sitter her utover kvelden skal slippe å ta med seg alt de trenger fra byen, sier Godeseth. Hun har en klar oppfordring til SiTø:

- Vi har kjempet for dette lenge, og jeg er veldig klar for at kaffebaren skal åpne nå.

Arbeidsplasser også for studentene

Kvaal ønsker å bruke studenter som arbeidskraft i kaffebaren, både fordi studentene vet hva andre studenter ønsker og fordi arbeid hjelper til å spe på studielånet.

- Det er bra å ha deres sko i våre stillinger, forteller Kvaal.

Lover lyd av banking og boring

Selv om byggingen enda ikke er igang lover Kvaal allikevel at kaffebaren skal stå klar i god tid før jul, slik at alle studentene kan handle julekaffen sin der. Han lover lurveleven og klare tegn på at byggingen er iverksatt.

Fem om kaffe

**-Hvor ofte drikker du kaffe?
 -Savner du en ordentlig kaffebare på campus?**

Fenja Bøcker
 Norsk og språkvitenskap

- Hver morgen. Nå drikker jeg te.
 - Det er helt greit her. Hjemme i Tyskland har vi en kaffebare på campus, det er et veldig bra sted å treffe folk.

Daniel Aasmundrud
 Engelsk årsstudium

- En til to ganger om dagen.
 - Hadde vært fint å ha en kaffebare her. Det er godt med kvalitets-kaffe og hyggelig med en fin kafé.

Lena Vasilenko
 Master i psykologi

- Cirka to ganger om dagen.
 - Det er litt det samme. De har ganske god kaffe på Mix, og jeg kjøper kaffen min der.

Alf Martin Haugen
 Økonomi

- Tre ganger daglig.
 - Nei, egentlig ikke fordi jeg har alltid med meg kaffe selv. Hadde det vært billigere hadde jeg nok kjøpt her. Kvalitetsmessig smaker jeg ikke så mye forskjell på kaffen.

Lill-Heidi Teigen
 Arkeologi

- Hver dag, hele dagen.
 - Ja, egentlig. Det kunne vært veldig koselig. Kantinekaffen er ikke spesielt god, så det blir Mix. Jeg hadde nok gått i kaffebaren hvis det hadde vært et alternativ.

Mens vi venter på at byggingen skal komme igang er det faktisk nå mulig å kjøpe kaffe på campus fra den allerede ankomne kaffemaskinen, av den allerede ansatte baristaen. I Grillen.

Café Bodega frykter ikke konkurranse

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES

Den nye kaffebaren kommer til å ligge vegg i vegg med studentdrevne Café Bodega. Daglig leder i kafeen Kristian Schmidt frykter allikevel ikke konkurranse.

- Nei, Café Bodega er ingen fancy kaffebare. Vi selger billig kaffe og te. Faktisk frykter jeg heller at vi skal bli en konkurrent for dem. Vi får nemlig drive på betingelse av at vi ikke konkurrerer med samskipnadens tilbud.

Bodega drives av studenter,

mange av dem med internasjonal bakgrunn. SiTø ser for seg at også deres nye kaffebare skal basere seg på studentarbeidskraft, men mot betaling. Kristian Schmidt tror ikke dette vil skape rekrutteringsproblemer for Café Bodega.

- Vi har allerede dette semesteret

dobbelt så mange interesserte som vi trenger, forteller han Utopia.

På spørsmål om SiTø noen gang har tatt kontakt for å orientere om sine planer må Schmidt svare nei.

- Overhode ikke. For et halvt år siden fikk vi beskjed via Utopia. Jeg sa da klart i fra til Velferdsansvarlig i Studentparlamentet om at jeg håpet vi ikke vil få problemer som eventuell konkurrent med den nye kafeen.

Utropia søker nye ar

Ansvarlig redaktør - 100% stilling

Som ansvarlig redaktør har du det overordnede økonomiske ansvar og må ha god ordenssans og innsikt i grunnleggende økonomiske kvalifikasjoner. Det er en forutsetning at man som ansvarlig redaktør må ha erfaring fra et medieorganiseringsmiljø generelt og Universitetet i Tromsø spesielt. Det er også ønskelig med erfaring innen nyhet, kultur og akademia.

Nyhetsredaktør - 100% stilling

Som nyhetsredaktør har du ansvaret for nyhetsseksjonen og å utforme og ferdigstille sakene i nyhetsdelen. Dette innebærer å utforme og vinkle disse, samt aktivere, veilede og kurse avisens medarbeidere og også med en god del journalistisk arbeid. Du må ha et godt kunnskap om og evne til å fremstille kompliserte forhold på en tilgjengelig og forståelig måte for utdanningssystemet, samt utdannings- og studentpolitikk. Stillingen innebærer også en del rekrutteringsarbeid og andre mindre oppgaver.

Stillingene lønnes med 110 000,- i året
Ansettelsens varighet er 1 år.

Grafisk utformer - 50% stilling

Som grafisk utformer/layoutansvarlig har du ansvaret for utformingen av avisen. Stillingen innebærer gjøre avisen presentabel, tilgjengelig og lesbar. Utformingen må evne å finne smarte, enkle og varierte løsninger som passer journalistikkens sjangere. Det stilles krav om at du behersker Photoshop og Illustrator. Et estetisk blikk og sans for detaljer er også viktig. Du må ha relevant utdanningskvalifikasjon.

Stillingen lønnes med 55 000,- i året
Ansettelsens varighet er 1 år.

te fra 1.januar 2011

**redaksjonelle ansvaret for Utopia. Ansvarlig redaktør må
e til å tenke strukturert og strategisk står som sentrale
laktør har god kjennskap til det norske utdanningssystemet
del å ha et samfunnsorientert blikk og nese for gode saker
rivearbeid må påregnes.**

**ia. Jobben består i
å grave frem aktuelle
villige. Det følger
, både skriftlig og muntlig,
te. Innsikt i det norske
forutsetning. Stillingen
arsoppgaver.**

**as visuelle design.
å se på. Grafisk
nt ha forståelse for
obe Indesign,
grunnleggende**

**søke...
er/portfolie leveres til
eldstad, Universitetet i Tromsø/Hovedgården, 9037 Tromsø.
ng 48098388**

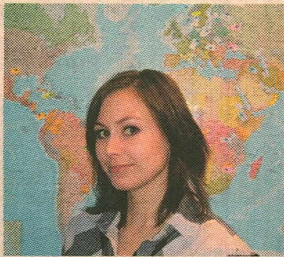
Ukas masterstudent

Utopia investigates what degrees are going down on campus...

Text and photo:
Tomek Mossakowski

Why are you studying Peace and Conflict Transformation?

- It was a gradual process. I first studied religious issues, and then spent one semester in India. I suppose my interest began there and I naturally fell into the study of peace and conflict.

Navn: Lovise T. Mårvik
Master: Peace and Conflict Transformation

Tell me about your thesis.

- I am looking at the security of humanitarian aid workers. I was keen to get back to South Asia, so I decided quite early on I wanted to go to Pakistan. I'm doing a case study of North-West Pakistan, and the situation of NGO (non-governmental organization) workers there.

Sounds interesting. Why did you choose this topic?

- Since India, I've been interested in humanitarian work and issues of neutrality. How do NGOs affect a conflict? Can they actually prolong it, instead of shortening it? In recent years, humanitarian workers have often become the subject of violence, becoming part of the conflict they are trying to solve. Many are being specifically targeted and I wanted to understand how security can be maximized for these people.

So what did you find out in Pakistan?

- That there is a certain level of naïveté among aid workers, specifically those who I dubbed 'tree huggers'. Because they are doing "good deeds", helping people and so on, they can't imagine being the target of violence. Before I left, I was also critical of NGOs who used armed protection – to safeguard their premises, for example. But, I discovered I was wrong in thinking this.

Hva er planene etter endt studium?

- Skal få tatt advokatbevillingen så fort som mulig tror jeg. Men ingenting er fastlagt. Saksbehandling i det offentlige er heller ikke en umulighet.

Why

- I realized certain NGOs simply need the protection. The UN and the World Food Programme have a high profile and have already been subject to attacks, as difficult as it is to understand.

Hva fyller du fritiden med?

- Jeg prøver å få lest mest mulig bøker som ikke er pensumrelatert. Og for å være litt sånn gammelkjerring, så har jeg begynt å brodere.

Tell me more about your methodology.

- I worked at a NGO as a humanitarian aid worker. I decided that I wanted to use participant observation: the best way of understanding security issues was to become a humanitarian myself and experience the security situation first hand. I wanted to put myself in the shoes of someone who works and lives in Pakistan, which I am planning on becoming after I have finished my master's.

What advice would you give to those going out to places like Pakistan, then?

- Plan your time there as much as possible. Make connections – as many as you can, and listen to people's advice.

Finally, what do you think about studying at the Peace Centre?

- It's a great environment. I've loved meeting different people from all around the world; their different world views are fascinating. The multi-disciplinary approach definitely suits me too.

Hvor skal studentene huses?

I 2012 løper kontrakten mellom Studentuset Driv A/S og eiendomsselskapet Pellerin A/S ut. Det er ennå usikkert hvor studentene i Tromsø vil havne og hva de skal gjøre der.

INNHOOLD: Anne Grete Skavhaug mener fokus på innhold er viktigere enn lokalitet for et studenthus

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

FOTO: VEGAR HERSTRØM

Leieavtalen som har holdt Tromsøs studenter med eget hus i ti år løper ut i 2012. Ryktene om hva som vil følge av dette har vært mange, og vi gjør her et forsøk på en oppsummering av alternativene, samt en redegjørelse for hva et studenthus i Tromsø vil kunne bety de neste ti årene.

Ikke hvor, men hva

Styreleder på det gule studenthuset ved vannet, Anne Grete Skavhaug, tror ikke det er av nevneverdig betydning hvor det neste studenthuset vil lokaliseres.

- Det viktigste med et studenthus er ikke hvor det ligger, men heller hva som gjøres i det, mener Skavhaug.

- Slik leieavtalen er i dag har vi en altfor dårlig basis, fordi den blant annet begrenser mulighetene våre til å tilpasse bygget etter våre behov.

Hun viser til at Driv er et verneverdig bygg, noe som hindrer dem fra å bygge om huset.

- Vi får heller ikke depositumsrenten fra de ti millionene som vi har betalt inn, og dette er penger vi kunne gjort mye med. Så det første som må på plass er et bedre grunnlag for en ny leieavtale, hvor vi både kan foreta oss nødvendige fysiske endringer i tillegg til at vi får mer stabilitet og forutsigbarhet rundt det økonomiske. Per i dag får vi støtte fra semesteravgiften, universitetet og SiTø, men vi starter alltid med

et solid underskudd hvert år. Skavhaug presiserer at økonomien likevel holder seg gående fordi Universitetet bidrar med underskuddsdekning, og ikke minst på grunn av selskapsdriften på huset.

- Men selskapsdriften ønsker vi jo å avvikle, slik at vi kan konsentrere oss om å lage et fullverdilig studenthus, drevet av og for studenter på deres egne premisser.

Under samme tak

Hva innebærer det for deg?

- Blant annet at alle studentorganisasjonene kommer under samme tak, noe som vil skape et helt annet kulturelt studentmiljø enn det vi har i dag. Jeg er sikker på at dette ville skapt store ringvirkninger, noe som videre nok kunne styrket studentenes betydning for hele byens kulturelle liv.

Skavhaug innser likevel at dette vil være krevende å få til, ettersom man i størst mulig grad skal kunne etterkomme samtlige organisasjoners ønsker for huset.

- Men vi har for det første satt ned en komité, hvor representanter fra Samfunnet, Driv, Studentrådet og SiTø skal diskutere seg frem til hva det neste studenthuset skal inneholde, for så å legge frem en rapport for neste studentparlament. Den rapporten vil dessuten basere seg på hva de ulike organisasjonene har ytret ønsker

om til komitéen.

Tilbake til Driv

Hvilke steder har dere sett for dere at et studenthus kan ligge?

- Vi har vært innom både Kulturfabrikken, den gamle brannstasjonen og Mack-kvartalet, men alle disse stedene har både fordeler og ulemper, men som til sammen blir uforenelig med hva vi er ute etter. Dette har fått oss til å se på mulighetene for å heller bli værende på Driv. Men som sagt, det viktigste er ikke hvor vi er, men hva og hvem huset fylles med, nemlig studenter og studentaktivitet, presiserer Skavhaug og fortsetter

- det er mulig vi kan kjøpe opp noe område som ligger rett bak Driv og starte ombygging der, noe som vil kunne lede oss et stykke på vei mot et fullgodt studenthus. I tillegg vil vi måtte lydisolere mellom alle etasjene inni bygget, slik at samfunnet kan ha bandlokaler. Og vil få oss en større hovedscene og ha kontorlokaler til alle organisasjonene.

Skavhaug fortsetter å ramse vilkårlig opp fra en lang liste over hva Tromsøs fremtidige studenthus vil kunne komme til å by på før hun kommer med en garanti.

- Men vi vil aldri stå uten et studenthus. Og uansett blir det ikke kun oss på Driv som avgjør hvordan det endelige resultatet vil bli.

Et spøkelse hjemsøker akademia

Knut Kjeldstadli etterlyser mer samfunnsnyttige universiteter som ikke lenger skal være bundet av statlige og kommersielle føring. I sin nye bok *Akademisk kapitalisme* presenterer han forslag til løsning.

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES
FOTO: INKLUDERINGSUTVALGET

Historieprofessor ved Universitetet i Oslo, Knut Kjeldstadli, mener universitetene i større og større grad har beveget seg i en markedsorientert retning, hvor rasjonalisering, kommersialisering, byråkratisering og standardisering råder. For mens universitetene på den ene siden har spilt rollen som dannelsesinstitusjoner og på den andre rollen som markedsorienterte kunnskapsbedrifter, mener Kjeldstadli at det finnes en tredje mulighet: at universitetene skal være engasjerte og forpliktete samfunnsuniversiteter.

Skape debatt

Ja, med denne boken er jeg ute på tre ærender. For det første vil jeg skape debatt om hva slags kunnskap vi produserer, hvem denne kunnskapen er for og ikke minst hvilke interesser og verdier vi vil fostre med universitetene, forteller Kjeldstadli til Utopia. Han mener slike spørsmål er langt mer nyttige å ta tak i enn å være opptatt av hvor den enkelte befinner institusjon seg på en internasjonal

forskningsranking.

- Det andre jeg ønsker er å vise at de verdiene som universitetene tidligere har kunnet betjene seg av er under et globalt press.

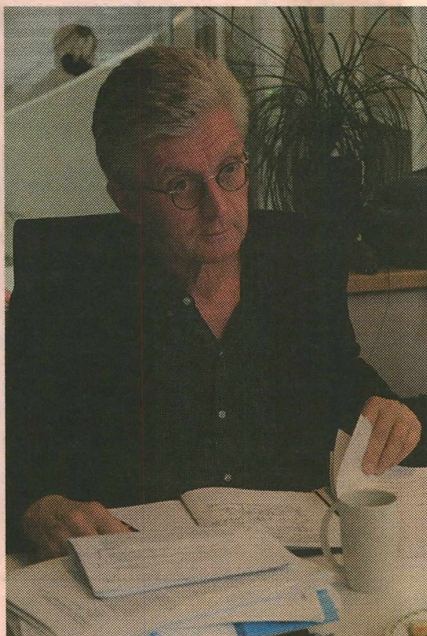
Hvilke verdier er det?

- Jo, det handler for eksempel om retten til fri forskning og mulighet for den enkelte til å fordype seg i noe vedkommende finner faglig interessant. Vi går nå i retning av kommersialisering. Kunnskap blir en vare.

Kjeldstadli knytter denne problematikken til generelle, globale tendenser og påpeker at dette ikke er forbundet med en bestemt minister eller rektors person.

- Dette må vi søke etter i dype trekk som er grunnet i samfunnet vi er en del av. Og her kan blant annet infokapitalisme nevnes. Kjøp og salg av informasjon har kommet mer og mer på banen.

Hvor tydelig ser vi dette ved norske

AKTUELL: Knut Kjeldstadli

universiteter i dag?

- Vel, vi er foreløpig i en gunstig ende av skalaen. Vi har ikke akademisk kapitalisme i Norge i dag. Men det er helt klare tendenser til at vi presses i den retningen, mener Kjeldstadli og trekker frem Unge Høyres forslag om å innføre studiepenge for norske studenter.

- Dette kan være et første skritt på veien mot en slik markeds-

liberalistisk retning det er snakk om. I tillegg kunne det være interessant å finne ut hva som finnes av samarbeidsavtaler mellom norske universiteter og det private næringsliv og videre i hvilken grad dette er avtaler som innebærer eksklusiv kunnskap. Så fort kunnskapen blir en eiendom for noen enkelte og ikke et fritt gode, nærmer vi oss akademisk kapitalisme.

Samfunnsengasjert forskning

Kjeldstadli er også kritisk mot nådig til tanken om forskning kun for forskerens fornyelse.

- Kunnskapens egenverdi og det å forske for å kun ha det moro er jo total ansvarsfraskrivelse. Verden står overfor enorme utfordringer, sier han og ramser opp klima, migrasjon, omfordeling og bare det med å få samfunn til å fungere generelt.

- Disse problemene kan ikke forskerne trekke seg tilbake fra, mener Kjeldstadli.

Hva kan gjøres for å snu trenden?

- Hvis man ikke ønsker en slik utvikling, kan man bygge allianser som kan motvirke den, foreslår historieprofessoren.

- I 2005 vant vi fram med prinsippet om rett til å velge ledelse ved universitetene, og vi fikk også gjennom at institusjonene ikke skulle bli kvasikommersielle stiftelser med ny eiendoms og organisasjonsform. Også vedtok man å ikke innføre skolepenger. Dette var resultat av en politisk og sosial mobilisering fra de ansatte ved institusjonene, LO og fagforeninger. Jeg sier som vi sa før: «Kamp nytter!» Av og til, konkluderer Kjeldstadli.

KNUT KJELDSTADLI

Professor i historie ved UiO, spesielt kjent for arbeidet med Norsk innvandringshistorie. Han er tilknyttet SV og er medlem av Inkluderingsutvalget. Aktuell med boken *Akademisk kapitalisme*.

Forskning for inkludering

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: INKLUDERINGSUTVALGET

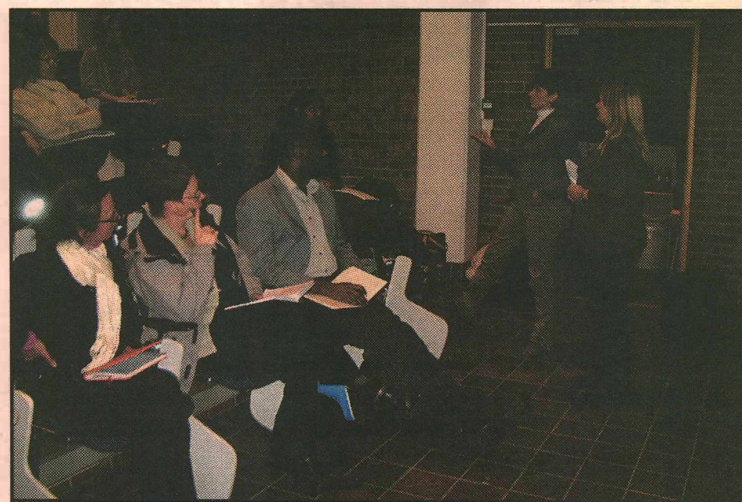
Inkluderingsutvalgets gruppe for arbeidsliv gjestet onsdag 2. november Tromsø, hvor det ble arrangert møter med representanter fra grunnskole, videregående skole og forskningsmiljøer ved UiT.

Tidlig på dagen ble frafallsproblematikk i skolen drøftet med ansatte og elever på Breivika vgs. Gjennom et seminar på Universitetet kom forskere fra prosjekter ved UiT med innspill til utvalget basert på deres egen forskning. Spesielt invitert var representanter fra CASTL – Center for Advanced

Study in the Theoretical Linguistics – som presenterte resultater fra forskning på verdien av flerspråklighet. Gjennom å vise hvordan flerspråklighet i seg selv blant annet borger for større evne til å ta andres perspektiv, til å forstå andre, argumenterte de for å se flerspråklighet som et gode i dagens norske samfunn.

Seminarets andre innlegg kom fra Marit Aure fra forskningsprosjektet "Global Future – talentmobilisering av innvandrere med høyere utdanning". Hun la fram resultater fra prosjektets forskning på problemene mange høytutdannede,

norskstalende innvandrere i Tromsø møter i jakten på en relevant jobb. Selv grupper en skulle tro at hadde gode sjanser på arbeidsmarkedet, sliter nemlig med å få jobber de er kvalifisert for. To ting Aure trakk fram var viktigheten av lokal kulturkunnskap for å kunne orientere seg i jobbjakten, samt nytten av nettverk i arbeids- og foreningsliv. Et paradoks hun presenterte, er at sjansen for å få jobb synes å minske i takt med antall søknader (etter et visst punkt): søker du på 250 stillinger i en by som Tromsø, mangler du åpenbart forståelse for hvordan arbeidslivet her fungerer.

SEMINAR: Inkluderingsutvalget tok del i tromsøforskning

INKLUDERINGSUTVALGET

Nedsatt våren 2010 av integreringsminister Audun Lysbakken. I utvalgets mandat heter det at "Utvalget skal ta utgangspunkt i foreliggende forskning og kunnskap på feltet, og i sitt arbeid legge vekt på arbeidsliv, utdanning og deltakelse i demokrati og sivilsamfunn." Arbeidet er ment å munne ut i en utredning som legges frem for Stortinget sommeren 2011. Utvalget reiser nå rundt i landet og arrangerer dialogmøter på skoler og andre arenaer. 2. november møtte de forskere fra Tromsø.

Et utstillingsvindu for demo

- Ingen by blir slik som noen ville ha den, skriver Tone Huse i Tøyengata – et nyrikt stykke Norge. Boka hennes handler blant annet om Oslos østkant. På bekostning av hva og hvem er det disse byområdene blir populære?

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES
FOTO: VEGAR HERSTRØM

Bygården er blitt reinere nå,
Gården jeg bor i i Sannergata er pussa opp.
Nye navnskilt har vi fått
Før sto det kjente navn på navnskilta (...)
Nå erre bare ukjente navn på oppgangen i blokka:
Ismael. Muhammed. Are Kalvø. Martine Aurdal.

«Oslo by, hvor blei du av?», Oslolosen

Harald Eias Oslolos fremstiller på denne måten endringene som har skjedd i Oslos østlige bydeler i løpet av de siste tiårene, gjennom den prosessen sosiologene kaller gentrifisering (se boks). Men Are Kalvø bor ikke lenger i Sannergata. Han flytta inn i en av de dyre toppleilighetene i Olaf Thons prestisjebygg Grønland Basar, skriver samfunnsgeograf Tone Huse i den Bragepris-nominerte boka *Tøyengata – et nyrikt stykke Norge*. Huse er nå stipendiat på Institutt for samfunnsplanlegging ved Universitetet i Tromsø. Utopia har diskutert debutboka med henne.

Du har blitt belønna med Bragepris-nominasjon, det er jo ikke så mange som oppnår det med første-boka – de andre nominerte er gamle travere.

- Det er jo veldig gøy dette. Det å bli belønna når en har jobba hardt og lenge med noe. Mottakelsen har egentlig vært over all forventning.

Tre år har du brukt på arbeidet, hvordan har selve skriveprosessen vært? Har den vært ulik fra slik du er vant til å skrive?

- Det har vært en læringsprosess. Men jeg har hatt en veldig dyktig redaktør, Bendik Wold i Flamme Forlag, som har lært meg mye om det å bruke ulike litterære virkemidler for å gjøre teksten levende for leseren. Så boka har nok en annen stil enn en mer tradisjonell akademisk tekst.

Tone Huse, er Tøyen et belasta område?

- Det er veldig blanda. Det inntrykket du får gjennom media er

«En av de innvendingene jeg har mot gentrifiseringa er at den forsterker Oslos klassesdelte geografi. Vi kan ikke godta at en fjerdedel av innbyggerne våre ikke har noen ordentlig tilstedeværelse i sentrum av byen.»

jo nærmest som om Tøyen består av gjenger, skyting, dop og skumle innvandrermenn. Når

du derimot er der og har det som ditt hverdagsmiljø, så blir inntrykkene annerledes – heller enn mørkemenn-imamer ser du unger som har pyntet seg for å gå i moskeen, venninner som møtes for å handle, folk som kommer inn fra ytre by for å møtes.

Gentrifiseringas skyggesider

Det er ikke tilfeldig at du valgte å skrive om akkurat Tøyengata?

- Nei, det er jo en gate som i seg selv har veldig mange av ingrediensene i en gentrifiseringsprosess, det er et case som beskriver veldig godt hva som skjer: Her har du billige utleieleiligheter og kommunale boliger samtidig som du også har leiligheter som de i nybygget Grønland Basar. Da de ble solgt ble det faktisk satt prisrekord for området.

Oddrun Sæter fra Høyskolen i Oslo har skrevet en bok om bydel Gamle Oslo, som går inn i de strukturelle årsakene til at området gentrifiseres. Hun viser at politikerne har vært drivende i å skape gentrifisering i Oslo. Ved

ENGASJERT: Tone Huse skriver i sin nye bok om hvordan bypolitikken får negative konsekvenser for grupper av byboerne

å studere Tøyengata ønsket vi å gå nærmere inn på hvordan dette oppleves av dem som påvirkes av det, altså hvilke erfaringer og opplevelser disse folkene har. De som har bodd der lenge og sett endringene, følt dem på kroppen.

Dette er jo endringer i byen en kan se eller har sett, i varierende grad, også andre steder i Oslo, for eksempel på Grünerløkka. Hva er spesielt med utviklinga på Tøyen?

- Gentrifiseringa av Grünerløkka har kommet mye lenger. Det var også derfor vi ønsket å studere Grønland-Tøyen – vi ønsket å studere gentrifiseringa mens den skjer, og ikke i etterkant, fordi mange av de menneskene som kan fortelle oss noe om hvordan den fungerer

da vil være borte. Noe annet som gjør dette området spesielt er den store innvandrerbefolkningen: Tøyengata er jo en hovedgate i det flerkulturelle Oslo. I utgangspunktet tenkte jeg ikke spesielt over dette. Men underveis ble integreringstemaet veldig viktig, fordi folk jeg intervjuer brakte det på bane. Her kom det fram noen viktige sammenhenger mellom byutvikling og integrering som er ganske langt unna det glansbildet som politikerne har presentert. Oslo er jo prega av å ha en stor innvandrerbefolkning – en fjerdedel av innbyggerne våre har innvandrerbakgrunn – så dette er jo et viktig karaktertrekk ved byen. Det er noe som preger hvordan byen utvikler seg, og hvordan den er. Jeg tror ikke vi har tatt dette helt inno-

ver oss ennå. Hvis en tar de tunge symbolene for Oslo: Slottet, Operaen, Stortinget, så knytter vi gjerne disse til det nasjonalromantiske Norge med fjord og fjell og Nordmannen. En av de innvendingene jeg har mot gentrifiseringa er at den forsterker Oslos klassesdelte geografi. Vi kan ikke godta at en fjerdedel av innbyggerne våre ikke har noen ordentlig tilstedeværelse i sentrum av byen, men lever sine liv i ytterkantene, i de rimeligste områdene. Da vil det bli et misforhold mellom hvem som bor i byen og hvem som har mulighet til å være representert i sentrum – som jo handler om å være synlige i det offentlige rom og delta i demokratiet.

ati

viklingas konsekvenser for folk som bor på

Munch-museet, som har vært en symboltung institusjon og en stolthet for østkanten, som nå skal flyttes ned til Bjørvika, som veldig åpenlyst settes høyest i hierarkiet. Bjørvika kommer til å forandre Gamle Oslo.

En trygg og grønn by for hvem?

Er det noe av materialet du skal bruke videre nå i doktorgradsarbeidet?

- Nei, der skriver jeg om klima og utvikling, så noe helt annet! Men det er jo fortsatt i skjæringsfeltet mellom byen og politikken. Jeg er veldig opptatt av for hvem og av hvem byen utvikles. I hvor stor grad får menneskene som bor i en by ta del i å forme utviklinga? I Tøyengata ser vi eksempel på en form for byutvikling som ikke har skjedd på premissene til de folkene som bor der, og dette er problemer jeg ønsker å jobbe videre med. Vi ser noe av det samme i

«Når jeg er hjemme drar jeg på sjøen og fisker, tar med fisken tilbake til Oslo, lager fiskemiddag og er veldig opptatt av fisk. Jeg har søkt inn i det tradisjonelle heller enn å forholde meg til mangfold, forandring og kompleksitet.»

klimapolitikken, hvor bilen er den hete poteten. For å få ned klimagassutslippene, må vi begrense privatbilismen, og det er veldig vanskelig å få til fordi menneskenes liv er lagt opp rundt bilen. Hvordan gå fram for å forhandle fram kutt i bilkjøringa?

Du skriver jo om måten forskjellige reguleringer får konsekvenser for beboerne, for eksempel når du skildrer hvordan Tøyengata blir miljøgate, og også om innføringen av "vekterstaten" – at det blir flere og flere synlige vektere i området. Men dette er jo en tanke om miljø og trygghet som er sosialt betinga: ikke alle føler seg utrygge uten vektere eller mener litt varetransport skaper dårlig miljø?

- Det er vel også de som føler seg mer trygge når vekteren ikke er der. Men det er klart at man har hele tida interessekonflikter i en by. Jeg avslutter jo boka med å sitere Dag Østerberg på at «in-

gen by er slik som noen ville ha den». Byer vokser fram i kamp mellom ulike interesser, og det jeg er opptatt av er å forstå hvem sine interesser det er som tjenes. I tillegg kommer integreringsdimensjonen: skal vi ha et levende flerkulturelt sentrum i Oslo, så må vi også ta innover oss hva forutsetningene for å ha det er, og disse står gjerne i konflikt med ting som miljøgate.

Integrering og identitetsjakt

Du bor nå i Tromsø?

- Jeg pendler – og bor både i Oslo og i Tromsø. Som forsker kjenner jeg at jeg har godt av denne forandringen – det er lett at en glemmer å se ut av Oslo når man er i Oslo. For det andre er samfunnsplanlegging et fantastisk sted å jobbe. Det å komme til Tromsø og bli del av et forsknings-

m i l j ø her, hvor man er opptatt av andre problemstillinger og har andre fokus har

vært veldig givende. Vi lever jo i et slags tomrom – både i forhold til vår nasjonale identitet og i forhold til identiteten til de stedene hvor vi bor. Jeg har hatt minst ti hjem i løpet av mitt liv, hva skal til for at folk som meg knytter seg til et sted? Marianne Gullestad, i *Det norske sett med nye øyne*, peker jo på dette – at ettersom samfunnet blir mer komplekst så har vi en tendens til å søke tilbake til de tradisjo-

nelle identitetene våre. Da jeg leste det følte jeg meg litt skyldig. Jeg kommer fra ei lita øy på Vestlandet, hvor jeg har mange slektsgenerasjoner bak meg. Når jeg er der er jeg sammen med gamle og unge slekninger om hverandre på en helt annen måte enn i byen. Og det dreier seg i stor grad om fisk, og om båt. Så når jeg er hjemme drar jeg på sjøen og fisker, tar med fisken tilbake til Oslo, lager fiskemiddag og er generelt veldig opptatt av fisk. Det har med mine røtter å gjøre, men ingenting med hva jeg driver med og hvem jeg omgås til daglig. Slik sett har jeg gjort det Gullestad beskriver. Jeg har søkt inn i det tradisjonelle heller enn å forholde meg til mangfold, forandring og kompleksitet. Hvordan danner vi identiteter som er mangfoldsbaserte? Som vi ser med moskésaken, trenger vi det tydeligvis i Tromsø. Vi trenger det i Oslo, og vi trenger det som nasjon. Det er noe der som vi må bevege oss mot, i stedet har vi vendt oss tilbake, vi har vendt oss bort fra annerledesheten.

Fra egen studietid i Frankrike kjenner jeg godt til fiskefetisjen. Plutselig ble dette viktig for meg også, jeg hadde med meg plakater av norske fiskeslag og hengt opp på veggen.

- Vi har en sånn i kollektivet mitt i Tromsø, en av dem jeg bor med skriver om Lofoten og Vesterålen og spørsmålet om oljeutvinning. Vi har også et kart over Nordkalotten, norske, svenske, finske og russiske territorier. Et uvanlig kartsnitt for meg, og interessant for en samfunnsgeograf. Så hos oss går det i fisk, olje og Nordområdene!

Bypolitikk i Bjørvika

I hvor stor grad tenker du på denne boka som et innlegg i debatten om byutvikling? Den er jo tidvis skrevet i et politisk språk – vil du stille politikerne til veggs?

- Jeg vil synliggjøre politikken bak byutviklinga. Det som er karakteristisk ved forståelsen av gentrifisering, er at den nærmest sees på som et utslag av en naturlov, som noe uunngåelig. Men dette er jo hele veien et resultat av politiske beslutninger: man velger å la markedet styre. Jeg ønsket å synliggjøre hvordan bypolitikken griper inn i et menneskes liv. Man kan ikke kun kjøre ut jubelmeldinger fra Rådhuset om at østkanten blir flott og fin uten et mer nyanisert syn på hvem som tjener og

hvem som taper på utviklingen.

Hva med Bjørvikas rolle i denne prosessen, som et slags "mulighetenes land" en har hatt i bakhodet lenge når det har vært snakket om Gamle Oslo; i hvor stor grad har Bjørvika vært der som en felles framtid man lengter etter fra politisk hold?

- Bjørvika blir jo bare sterkere og sterkere tilstede. Det har helt siden kommunen la fram første reguleringsplan på et folkemøte i bydel Gamle Oslo vært lokal bekymring for at en ikke skal integreres godt nok i dette prosjektet. Dette ser vi blant annet ved at siktlinjene fra Grønland nå blir brutt, at det er linjene fra sentrum som skal videreføres: Bjørvika orienteres mot vestkanten. Samtidig har du

GENTRIFISERING

Begrep som brukes for å karakterisere en prosess hvor gamle arbeiderklassestrøk tas over av middelklassen. Begrepet ble først brukt av den engelske sosiologen Ruth Glass i 1964. I en studie skriver hun at: «Ett og ett er mange av Londons arbeiderklassekvartaler blitt invadert av middelklasse – nedre og øvre. (...) Når denne prosessen av «gentrifisering» først har startet i et distrikt går den fort, til alle eller de fleste av de opprinnelige arbeiderklassebeboerne er fortrent og hele den sosiale karakteren til området er forandret.» Lignende prosesser har etter hvert funnet sted i mange europeiske byområder. I Norge er det Oslo-bydelen Grünerløkka som fremfor alt forbindes med begrepet.

KILDE: Tøyengata – et nyrikt stykke Norge. Flamme Forlag: Oslo, 2010.

UNDERTRYKKELSE: Marokkanske politifolk angriper saharawisk leir.

Tromsø for Vest-Sahara!

KRONIKK

TEKST: OLAV STRØMØ SALOMONSEN

Tromsøpolitikernes ønske om å støtte Vest-Sahara-kampen er svært velkomment. Det kan være et lite bidrag til å hindre ny krig i Vest-Sahara. Senest mandag 8.november gikk marokkanske regjeringssoldater inn i en vest-saharsk tellleir. Noe må gjøres!

Denne uken (uke 45), for nøyaktig 35 år siden, ble Vest-Sahara okkupert av Marokko. Mens sivile saharawiske bosetninger ble bombet med napalm, flyktet den vestsahariske befolkningen ut av landet. I dag bor fremdeles flertallet av saharawiene i flyktningleirer i ørkenen i Alge-

rie og venter på å få reise hjem til et fritt Vest-Sahara.

Situasjonen i de okkuperte områdene er akutt. I løpet av oktober har et titalls tusen saharawier strømmet ut av byene, og ut på en slette i utkanten av hovedstaden. Der har de laget en stille protestleir mot arbeidsløsheten, diskrimineringen, og mot plyndringen av landets naturressurser. For en uke siden skjøt og drepte marokkansk politi en 14 år gammel gutt som skulle slutte seg til protestleiren. Videoer på Youtube viser bander av marokkanske militære som kaster stein etter sivile saharawier.

Det er to tiår siden at saharawienes væpnede motstand ble lagt på hylla, for å forsøke

fredsdiplomati i stedet. De har den Internasjonale Domstolen i Haag i ryggen. De er støttet av over 100 FN-resolusjoner. Men til tross for at de har folkeretten på sin side, hjelper det lite når de mektige statene i verden heller vil støtte den marokkanske regjeringen enn saharawienes legitime rettigheter.

Mer enn 500 saharawier har forsvunnet i fengsler i løpet av okkupasjonen. 7 ledende saharawiske menneskerettighetsaktivister har nå sittet i arrest i 13 måneder uten dom. Ytringsfriheten og bevegelsesfriheten begrenses. Marokko nekter å samarbeide med FN for å arrangere en folkeavstemning for saharawiene, men får aldri pepper av land som Norge.

Dessverre vies den fredelige frigjøringskampen ingen oppmerksomhet av myndigheter og medier internasjonalt. Under den rødgrønne regjeringen har aldri norske myndigheter gått ut og kritisert offentlig at Marokko opprettholder sin okkupasjon. Ingen åpen støtte gis til saharawiene fra norsk UD. Mangelen på solidaritet med et fredelig kjempende folk, er en svært uheldig erklæring om at de undertrykte må finne andre måter å kjempe på enn med fredelige protester. Dette kan man ikke godta.

Derfor der det svært gledelig at flere tromsø-politikere til i Tromsø nå i helgen sa at de vil arbeide for vest-sahara-saken i byen. Solidaritet med en frede-

lig kjempende frigjøringsbevegelse kan være nøkkelen for å unngå at saharawiene gjenopptar sine våpen i sin rettmessige frigjøringskamp, og for å hjelpe saharawiene i å få sin selvstendighet.

Det skal ikke være slik at mektige stater kan okkupere andre områder som de vil. Vi nordmenn, og særlig Tromsø, ved inderlig godt hva det betyr å være okkupert. Det er i vår egen interesse at internasjonale kjøreregler følges. Neste gang kan det være vår tur igjen. Da vil internasjonal solidaritet betyr alt i verden for oss.

Olav Strømø Salomonsen er Nestleder Tromsø Rød Ungdom

Semesteravgiftsmidler - en fordeling på bekostning av mindre organisasjoner?

LESERINNLEGG

TEKST: ERIKA S. MORTENSEN

Hvert år fordeles semesteravgiftsmidler på de ulike studentorganisasjonene ved UiT. Hvem som får hva avgjøres av et utvalg nedsatt av Studentparlamentet, som formulerer et forslag til fordeling før de sender dette ut på høring til hver av de ulike organisasjonene. Her er det verdt å merke seg at det kun er de største organisasjonene som får sendt høringsforslaget.

De største semesteravgiftsmidler ble fordelt under Studentparlamentets møte 28. oktober 2010. De store studentorganisasjoner i tillegg til andre, mindre organisasjoner samlet under én fordeling, fikk hver sin andel av potten på 3 400 000 kr. Av disse

skulle 294 000 kr blitt tilgodesett "andre organisasjoner" ifølge det opprinnelige forslaget til dagsorden, men etter endt møte var summen satt ned til 259 000.

Årsaken var at StudentUKA ble tilkjent 35.000,- av denne posten. Opprinnelig hadde StudentUKA blitt tilkjent kroner 0. Dette ble begrunnet med at StudentUKA hadde sendt ut en "Svært dårlig søknad", som ikke ble ansett som et tilstrekkelig grunnlag for å tildele midler i det hele tatt. Videre hadde Parlamentet kalt inn StudentUKA til en ekstraordinær høring i forkant av høringsforslaget, men hvor de ikke stilte opp.

Som vi ser, er det svært tydelig at StudentUKA selv kan klandres for den opprinnelige tilkjenningen. De har vært klare

over at utvalget har vært misfornøyd med søknaden, og allikevel ikke gjort noe aktivt for å rette opp inntrykket.

Det er ikke urimelig at StudentUKA blir tilkjent midler. Det er opp til Parlamentet å avgjøre om de skal avvike den opprinnelige innstillingen etter å ha hørt StudentUKAs forklaring.

Imidlertid er det urimelig at de skal bli tilkjent midler på bekostning av andre organisasjoners støttebidrag. For oss i FN-studentene er pengestøtten fra Parlamentet viktig ikke bare for å muliggjøre arrangementer og foredrag for studentene, men også for utviklingen av organisasjonen i seg selv. Målet er at FN-studentene skal bli en veletablert og omfangsrik organisasjon, og støtte er helt nødvendig

for at vi skal kunne bygge oss opp og nå bredt ut i Tromsøs studentsamfunn.

Likevel, det verste overtrampet er måten tildelingen ble gjort på. Det var ingen representanter for de "andre organisasjonene" tilstede, og dermed ingen til å tale deres og vår sak. Noen kan si at 35.000,- ikke er store summen, at StudentUKA hadde fortjent dem og at de hadde mer bruk for dem, men prinsippet er det samme: Alle parter i en sak har rett til å bli hørt, og når en i utgangspunktet stor sum fordeles på mange, blir netto beløp svært betydelig for den enkelte organisasjon. Da er det vår klare rett å få være med på å bestemme hvordan disse midlene fordeles.

Erika S. Mortensen er pressemanager i FN-studentene i Tromsø

LESERINNLEGG

TEKST: ANNE KARINE NYMOEN

Forslaget til statsbudsjett for 2011 ble lagt frem den 5. oktober i år. Mange har vært redde for at det skulle komme kutt i budsjettet fordi regjeringen tidlig varslet at de skulle redusere pengebruken og nærme seg handlingsregelen. Heldigvis ble ikke resultatet så dramatisk som mange hadde fryktet, men er det grunnlag for å være fornøyd?

Regjeringen har prioritert å opprette 2200 nye studieplasser for å sikre tilgangen til høyere utdanning nå som ungdomskullene blir større. Det er positivt, for vi står midt inne i en studentbølge. Tusenvis av unge ønsker å ta høyere utdanning og stadig flere ønsker å studere etter å ha jobbet en stund. Regjeringen la i fjor frem prognoser som viste at det vil komme mellom 18.000 og 33.000 nye studenter frem mot 2013.

Men med så mange nye studenter er det grunn til å stille spørsmål om universitetene og høyskolene har kapasitet til å gi alle studentene et godt nok tilbud. Allerede i dag opplever

Hva med kvaliteten?

mange studenter at trange økonomiske rammer truer studie-kvaliteten. Mange utdanningsinstitusjoner har tatt opp flere studenter enn de har midler og kapasitet til, og dette går utover både studentene og de ansatte. Det blir flere studenter per vitenskapelig ansatt, noe som fører til at studentene får mindre oppfølging og de ansatte får mindre sammenhengende tid til forskning. Det blir trangere på lesesalene og mange studenter forteller oss at de ikke får plass på forelesningene.

Deler av løsningen er økte ressurser til universitetene og høyskolene, utover de midlene de får med studieplassene. Samtidig må utdanningsinstitusjonene prioritere å bruke ressurser på utdanning. Det er et stort problem at det ikke finnes noen insentiver som kan få utdanningsinstitusjonene til å legge inn ekstra ressurser i for eksempel veiledningstilbudet til studentene. I dag premierer finansieringssystemet de som får studentene raskt igjennom, og oppfordrer dermed indirekte til

å fire på de faglige kravene, fylle opp auditoriene og avholde store skoleeksamener.

Dagens finansieringssystem bygger opp under konkurransen mellom utdanningsinstitusjonene. For å motvirke dette, har regjeringen tildelt insentivmidler for å stimulere til bedre samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene både i fjor og i år. NSO tror at en lignende ordning kan innføres for å bedre kvaliteten i utdanningen. En insentivpott som premierer studiekvalitet mener vi vil bidra til at universitetene og høyskolene prioriterer undervisning og oppfølging av studentene. Det vil nok ikke løse hele kapasitetsproblematikken, men det vil sette universitetene og høyskolene bedre i stand til å møte studentbølgen. Ikke minst vil det skape økt oppmerksomhet om hva som gir studentene god læring.

Anne Karine Nymoene er leder for Norsk studentorganisasjon (NSO)

Utopia beklager

I forrige nummer av Utopia kom vi til skade for å trykke et leserinnlegg som var tilsendt redaksjonen før sommeren. Innlegget fra Karl Marte Bjerke, som var tidligere velferdspolitisk ansvarlig i Studentenes Landsforbund, har mistet sin aktualitet ettersom at organisasjonen er lagt ned, grunnet fusjonen med det tidligere Norsk Studentunion. Også innleggets innhold, som omhandler krav om studiefinansiering av funksjonsnedsatte, har mistet sin verdi ettersom dette ble innfridd i statsbudsjettet for 2011. Utopia beklager denne glippen.

Hvorfor jeg hater Power Point

De tror det er så fantastisk, men egentlig er det no' dritt. Det er så selvfølgelig, og samtidig sørgelig takke meg til ei tavle og kritt. Det skjærer i gluggene tidlig på morran. Læreren tror det gjør tjenester for han. Det distraherer. Det destruerer. Det påvirker måten jeg opererer. Det er ingen tvil. Jeg er bombesikker. Jeg spyr og jeg hikker. Jeg klikker. Jeg stikker.

Nina Kvanmo

KULTUR

Anne Sewitsky var en av de heldige som fikk lov til å sette midler til å sette i gang med filmproduksjon. Nå er resultatet klart.

Ny stemme i nor

TEKST: KJETIL ENGH AASEN

FOTO: TRYM LINDELL

Å lage film i Norge er ikke enkelt, det er tidskrevende og du er heldig om du sitter på et prosjekt som får støtte av film-instituttet. Etter en lang periode med manusskriving fikk Anne Sewitsky endelig innvilget støtte og kunne sette i gang produksjonen av den nå kinoaktuelle *Sykt lykkelig*. De fleste filmprosjekter må komme seg forbi mange hindringer, men Anne Sewitsky uttaler til *Utopia* at filmen – sett bort fra den lange manusskriveperioden – gikk nærmest smertefritt å lage. Casting-prosessen var riktig nok noe tidskrevende, men resultatet ble til slutt at Agnes Kittelsen (kjent fra blant annet *Max Manus*) fikk hovedrollen som den overpositive Kaja.

FILM FOR DE MANGE

I det siste har enkelte stilt spørsmålet om det lages for mange filmer i Norge. Hva tenker den ferske regissøren om det?

- Det kan nok på et tidspunkt bli for mange, men mangfold i typen filmer er det aller viktigste. Store filmer som *Max Manus* og *Kautokeino-opprøret* er bra, men det er fortsatt viktig å lage film for et variert publikum. Her kommer en film som *Sykt Lykkelig* inn som en skildring av familielivet. Det er viktig at det blir laget film om forskjellige folk, slik at folk kan kjenne seg igjen, sier Anne Sewitsky.

Denne tanken om å ta opp temaer til gjenkjennelse gjør seg også gjeldende i hennes neste film. Anne Sewitsky er allerede i slutfasen på *Jørgen + Anne = Sant*, en film om forelskelse mellom barn. Her forelsker hovedrolleinnehaveren Anne seg i den nye gutten i klassen, Jørgen.

- Det er så lett for voksne å le av barneforelskelser, men for ni-åringen det gjelder er det ramme alvor! Anne Sewitsky er altså en av svært få norske regissører som er ute med to filmer på to år – regissører flest må gjerne vente mellom tre til seks år for å få sette i gang med nye prosjekter.

«Det er viktig at det blir laget film om folk, slik at folk kan kjenne seg igjen.»

DEBUTANT: Anne Sewitsky er klar med sin første helaftens spillefilm, *Sykt Lykkelig*.

SLAVER AV VÅRT EGET LIV

Når vi spør om hva andre land kan lære av norsk og nordisk film sier hun at i Norge lager vi filmer vi brenner for. De fleste filmer

i Norge handler om mer enn finansiell suksess, det handler om å fortelle en historie.

Hvor kommer så inspirasjonen til historien i *Sykt lykkelig* fra?

- Jo, det skal være en bygdehistorie om to par som rett og slett byttet partnere, men utover det er alt i historien fiksjon, så langt jeg vet, sier regissøren. På et punkt i filmen dukker det plutselig opp fire sangere som står foran et blått teppe og synger sanger som ligner dem fra de amerikanske sørstatene. Slaveritematikken skildres på flere

nivåer: et nivå blir veldig klart når den ene familiens sønn leker slaveeier og slave med det andre parets adopterte sønn fra Afrika. Anne Sewitsky forklarer denne videre tematikken i filmen.

- Vi er slavene av vårt eget liv, sier regissøren mens hun ler.

Det er ingen tvil om at Anne Sewitsky vil bli en viktig regissør i fremtiden.

k film

Ny sjef på Verdensteatret

Tone Lein, tidligere markeds- og informasjonssjef ved Hålogaland Teater, står nå ved roret til en annen av Tromsøs tunge kulturinstitusjoner. Hun er fra 1. november leder for Verdensteatret Kino. Lein har tidligere også jobbet som journalist i blant annet Dagbladet, NRK og TV2.

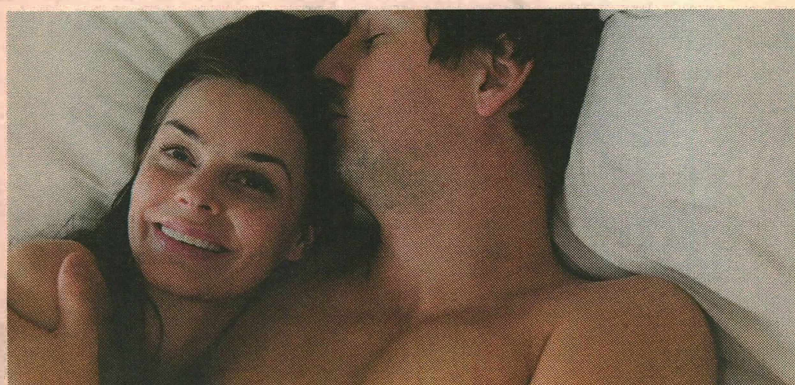
Maria Sødahl til Tromsø

Regissøren av den kritikerroste Limbo kommer til Tromsø for å presentere filmen. Seansen, som er en del av VTs "Norske kvinner i registolen", finner sted torsdag 11. november.

ANNE SEWITSKY

- Norsk filmregissør født 1978. Hun er utdannet ved Den norske filmskolen på Lillehammer. I tillegg til kortfilmer har hun regissert episoder av seriene Himmelblå og Koselig med peis for NRK. Hun er nå kinoaktuell med filmen Sykt lykkelig

Mesterlig kleine situasjoner

TEKST: KJETIL ENGH AASEN

For 15 år siden var det å sette seg ned og se norsk drama det kjipeste du kunne gjøre – nordisk drama har egentlig hele tiden virket litt uinspirerende. Det har blitt beskyldt for å være overbærende basert på regissørens egen lyst til å virke sær og spesiell. Hvordan man skal forklare en slik film som Sykt lykkelig er litt vanskelig, men man kan si det slik at: Sykt lykkelig er som en spillefilm som ligner en dokumentarfilm, men som er filmet som en spillefilm. For aldri før har jeg sett en film bli skildret så realistisk og stilistisk på samme tid. Regissøren prøver ikke å trenge på en særegen stil, og dette setter en anmelder pris på.

Filmen begynner med at et par leier ut sitt tomme nabohus, som de selv eier. Det nyankommende paret virker lykkelig og forelsket, mens huseierne som lever i godt etablert forhold, ikke har hatt sex på over et år. Kaja og mannen Eirik virker å ha mistet all eventyrlyst, men når den nye familien dukker opp finner de begge noe interessant i nabohuset, uten at den andre vet om det. Kleine situasjoner står i kø, særlig fra Kaja og Eiriks side, der Agnes Kittelsen briljant spiller den overpositive, men lite selvsikre Kaja. Og Joachim Rafaelsen spiller den halvkjipe mannen Eirik som bærer på en godt bevart hemmelighet. Naboparet blir spilt Henrik Rafaelsen (ingen slektskap med Joachim) og danske Maibritt Saernes.

To tredjedeler av filmen er rett og slett flauere situasjoner som får deg til å le eller riste oppgitt på hodet. Her er det mange filmer som skaper en avstand der du til slutt blir irritert, men her klarer Anne Sewitsky å holde perfekt balanse ved hele tiden å passe på at du er godt kjent med karakterene. I den siste tredjedelen av filmen begynner serien av kleine situasjonene å fade ut, og det hele vender over i en ren dramafilm som tvinner sammen hendelsene uten å miste innhold.

Filmen holder seg overraskende godt hele veien igjennom, og de oftest synlige narrative triksene, som nesten alltid er tilstede i norsk drama, blir her godt skjult. Det eneste jeg har litt problemer med, er de plutselige scenene av et mannskor som synger slavesanger foran et blått teaterteppe. Kanskje kult i seg selv, men det drar deg også ut av filmen. Skuespillet er fremragende godt fra alle kanter, manus spesielt fantastisk. Det er ofte en viss mengde molboplasserte dialoger i norsk dramakunst, som for eksempel i Kodenavn Hunter eller det forferdelige Fox Grønland. I Sykt lykkelig flyter dialogen prisverdig godt, noe som burde gi den en god sjanse under Amanda-utdelingen.

Filmen passer særdeles godt nå i november-desember for de av oss som trenger et litt roligere alternativ til et kinotilbud dominert av bankran, troll, fjellgrøss og CIA-pensjonister.

Fra ord til handling

Litteraturprofessor ute med bok

TEKST: STEWART HAASETH

FOTO: MARGBOK VED YNGVE OLSEN SÆBBE

- Jeg prøvde å bevare litt av den "roadmovie-følelsen" en får av å se denne typen filmer når jeg skrev E8, sier Henning Howlid Wærp til Utopia.

DEBUTANT: Forfatteren, som er professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Tromsø, har selv bodd i USA, og kjørte da fra den ene kysten til den andre.

- Jeg ønsket å invertere følelsen jeg hadde av å kjøre i de åpne landskapene i USA, forklarer Wærp.

- Det å kjøre E8 er vel så langt unna USA en kan komme. Videre valgte jeg å innsnevre hovedstrekningen til en kort stubb. Jeg har selv forelest om at våre forfatterstudenter må begrense sine verk, og derfor er rammene for romanen ganske skarpe. I samme stund har jeg forsøkt å gjøre romanen så realistisk som mulig, der alle detaljene stort sett skal stemme overens med det leseren selv kunne se i 2003.

Wærp skrev hovedtankene rundt romanen allerede i 2003, og sammenligner det å skrive ferdig boken med det å skrive en doktoravhandling. I et tidlig stadium var sågar verket en krim med noen døde tyskere i en grav på Vengsøya.

- Plottet fant jeg først når jeg hadde jobbet med karakterene i en lengre periode, utdyper Wærp. - Det å være litterat har nok ikke hjulpet meg i denne prosessen, men personene som dukket opp har fått lov til å fortelle sin egen historie. Dette er heller ikke en bok som består av egne opplevelser.

LITTERÆRT LAPPVERK

Boken ble skrevet i deler – i mange deler. Noe ble forfattet på servietter og mindre lapper. Boka kan derfor med rette kalles et litterært lappverk, uten at det forringer verket.

- Ja, det er deler av boka som ble skrevet mens jeg stoppet i veikanten på E8, og den har jeg jo kjørt mange ganger, sier Wærp. Det var viktig å være mer følelsesmessig enn analytisk, noe jeg tror og håper jeg får formidlet til leserne.

GULLEGG: Henning Howlid Wærp er aktuell med sin første bok E8 Nord.

En av fem romanvinnere

TEKST: STEWART HAASETH

Lene E. Westerås er forlagsredaktør for Margbok forlag, og rimelig stolt over de fem bøkene som de har plukket ut fra den store romankonkurransen Margbok hadde på sensommeren 2009.

- Vi hadde da forventet noen manus, men at vi skulle få inn over hundre stykker var noe uventet, sier Westerås.

- Vi var tre i juryen, og valgte først ut femten bøker hver – bøker vi ikke viste hvem som hadde skrevet. Deretter måtte vi gjennom en lengre prosess for så å ende opp med de fem titlene vi nå er i ferd med å gi ut.

- Henning Howlid Wærp har greid å presentere landskapet på en helt ny måte. Hvem ville ellers tenkt på Lavangsdalen som Jurassic Park?

Westerås har hatt Wærp som sin foreleser, men kjente ham da først og fremst som prosaforfatter. Stor var derfor overraskelsen da hun fant ut at det var Wærp som var forfatteren bak vinnermanuset.

- Jeg ble noe overrasket da jeg fikk vite hvem som hadde skrevet romanen, men det var jo bare positivt, avslutter Westerås.

BOKANMELDELSE

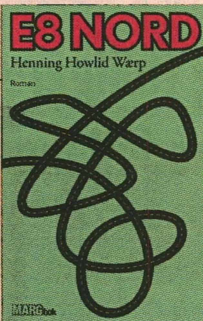
E8 NORD
HENNING HOWLID WÆRP
Marg Forland 2010

TEKST: STEWART HAASETH
FOTO: PRESSE

Fra før har jo NAF syslet med sin egen veibok i flere tiår, med tips om steder å besøke og oppleve langs vårt langstrakte land. Nå har Henning Howlid Wærp skrevet boken som binder sjangeren sammen med romanen. Lik den eminente Knut Hamsun, beskriver Wærp sin samtid med en kirurgisk litterær nøyaktighet. Der Hamsuns transportmidler er jekter og jakter, tar Wærp frem vår tids mest brukte middel – bilen.

NORDOVER

Hovedpersonen er John Barfot, pensjonert FN-soldat, som lider av posttraumatisk stress og ikke greie å sove. Etter et mislykket psykologbesøk pakker han sammen og reiser nordover fra Mjøstraktene. Diagnosen er at han har opplevd for mye på for kort tid. Nå vil han minimalisere opplevelsene, finne roen, komme seg langt vekk fra den tiden han var soldat. På internett finner han seg et hus utenfor Tromsø. For å få bukt med rastløsheten ender han opp med å kjøre E8, strekket mellom Tromsø og Nordkjosbotn, 8 mil, frem og tilbake i en endeløs søken etter noe udefinerbart.

Film best i bøker

Boka E8 Nord er noe så sjeldent som en veibokroman.

Disse turene avbrytes kun av noen turer til Vengsøya, turer som også tyllles inn i dette skjøre, mystiske som kun det nordlige er i stand til å frembringe.

Det er noe som skjer med litteratur som vender mot nord. Mange forfattere har skrevet sine beste verk når de har vendt sitt fokus mot nord. Hamsun er nevnt, men også Bj. Bjørnson skrev et dikt om Nord-Norge som må regnes blant hans beste etter et møte med den sublimen naturen. I Wærps tilfelle kan man ikke si det samme, da det er hans første skjønnlitterære verk. Skulle det derimot bli hans eneste verk, bør det nok få mer enn kultstatus. For dette er en bok som byr leseren inn i en litterær verden, med et presist og delvis kalkulert språk.

Jeg var litt redd Wærp skulle falle for fristelsen for å bli for analytisk og snever i sin første roman, men fant fort ut at dette er et litterært verk der han har gitt på båten alle flosklene en professor i litteratur kunne lirt av seg. Det eneste sporet finner vi i en eventyrmodell som psykologen benytter ovenfor Barfot, men utover det er det en nytelse å lese denne relativt korte romanen på knappe 200 sider.

EN NORDKUNSTNER

Wærp tar i stor grad utgangspunkt i veibeskrivelser i *E8 Nord*. For meg som bor på Tromsøya, er det gøy å kjenne seg igjen etter hvert som bokens handling skifter scener. Wærp innrømmet at hans kjennskap til Vengsøya er minimal, og at han ikke turde å besøke stedet i frykt for å måtte endre store deler av boka. Dette betyr da derimot lite for meg, som selv heller aldri har vært der ute. Det er uansett disse beskrivelsene som gjør at jeg allerede opplever den som et lite klassisk mesterverk. Aldri før har jeg opplevd at få, knappe ord kan gi meg så fine bilder av hvor vakkert og spennende Nord-Norge er. Dette kommer kanskje av at Wærp har jobbet med lyrikk i store deler av sitt liv, likevel må det en ordkunstner til for å skape så mye på så få tegn.

Jeg anbefaler ikke denne boken. Jeg vil derimot kreve at Utropias lesere kjøper *E8 Nord*. Det er lenge til neste gang vi kan finne en bok som greier å beskrive det nordnorske på en slik mesterlig måte som det vi finner her. Tenk at det måtte en søring til for å kunne se hvor vakkert landskap vi har her!

BOKANMELDELSE

DEN MISLYKKEDE SPIONEN
NIK BRANDAL, EIRIK BRAZIER, OLA TEIGEN
Humanist Forlag Oslo 2010

TEKST: MAGNUS LYSBERG
FOTO: PRESSE

Oslo har i perioder vært en multikulturell by, også før fremmedarbeiderne kom på 70-tallet. Under første verdenskrig var byen en trygg havn for flyktninger fra sivilisasjonssammenbruddet i Europa. I nøytrale Norge kunne sosialister, anarkister, jøder og andre løse skikkelser leve i relativ trygghet. I Kristiania befant det seg på det meste over 20 000 flyktninger, et betydelig antall for en den gang temmelig liten by. Samtidig var Norge av stor interesse for krigsnasjonene. Både Tyskland og Storbritannia hadde store interesser i norsk råvareeksport, viktig som den var for å holde krigsmaskinene i gang. Norsk nøytralitet ble utfordret av politisk press og trusler fra britisk hold, og av ubåtkrig og storstilt senking av norske skip fra tysk side. Kjennskap til handelsflåtens virke – anløpstider, last,

Spionen i passasjeret

Alfred Hagn var norsk, men unorsk.

destinasjoner – var en verdifull vare, en vare krigsmaktene betalte godt for. Slik ble mange mer, men oftere mindre, profesjonelle spioner til.

I KEISERENS TJENESTE

Det er i denne byen historien om Alfred Hagn begynner. Hagn var norsk, men unorsk. Han var adventist, bodde fem år i Chicago i barndommen og flyttet som ung til Paris for å bli kunstmaler. Han snakket med aksent på alle språk, og hadde overdreven morsbinding. Uten særlig fremgang i malerkunsten lot Hagn seg vinteren 1917 rekruttere til tysk tjeneste som spion i Storbritannia. Under dekke som journalist dro han til London som korrespondent for blant annet Dagbladet og Bergens Tidende. Uten å få til noe større spionasje ble han arrestert av britisk etterretning i mai 1917, etter tips fra en italiensk kunstprofessor Hagn hadde kranglet med. Spioner bør ikke ta kunst på alvor.

Virkelig kuriøs blir historien først etter at Hagn blir dømt til døden for spionasje i Storbritannia. Den norske ambassadøren i London engasjerte seg sterkt for Hagns benådning, og fikk etter hvert med seg norsk UD og regjeringen. Statsminister Gunnar Knudsen ba kong Haakon om å bruke kongefamiliens familiebånd til den britiske monarken for å få benådet denne fiaskoen av en spion. Kosmopolitten Alfred Hagns liv ble spart av før-nasjonale dynastier.

LANDSSVIKER OG LUFTMENNESKE

Da neste krig kom grep Hagn sjansen på nytt. Sjarlatanen kastet seg over nazistenes raselære, og fikk oppdrag av "akademisk" og annen art av den tyske okkupasjonsmakten. Etter krigen ble han dømt for landssvik, men ble benådet med hjelp fra en annen notorisk gjenganger i norsk kulturhistorie: Lauritz Dorenfeldt. Det var ikke alle kunstnere lyst-dommeren ville til livs.

Hvordan er det mulig å svike et land? Forræderi fordrer eksklusiv tilhørighet, identitet som ikke kan skiftes ut. For å kunne begå landssvik må svikerens nasjonalitet være uomtvistelig. Det er nemlig seg selv forræderen forråder. Hagn var aldri helt norsk, og derfor heller aldri helt landssviker. I datidens språk var han et luftmenneske.

Den mislykkede spionen dreier seg om Alfred Hagns liv, men også om den dramatiske første halvdel av det tjuende århundre. Som alle gode biografier bruker forfatterne hovedpersonens liv som prisme for en forgangen epoke. Med godt grep om både den store og lille historien tar boken for seg det historikeren Eric Hobsbawm har kalt katastrofens tidsalder. Den er "en road trip gjennom 1900-tallet med Alfred Hagn i passasjeret", som forfatterne skriver i forordet. Turen bør tas.

Sikta mot stjärne

Forbundsstaten Norden. Svenske, historiker og tidligere embetsmann Gunnar Wetterberg h Norge bør gå sammen i et forbund etter tysk modell innen 2040. Jeg elsker ideens sus.

ESSAY

TEKST: MAGNUS NYSTRAND
ILLUSTRASJON: RYAN JOHNSON

Forbundsstaten Norden kunne hatt verdens 11. største økonomi, 25 millioner innbyggere, fantastiske universiteter og skikkelig jernbane til Stockholm og København. Vi kunne vært innbyggere i en mellomstormakt! Men er det ønskelig? Og er det realistisk?

I boka får du ingen motargumenter, noe som gjør det til mer av en pamflett enn ei bok. Pamfletten er velskrevet, saklig og lettlest. Område for område, argument for argument driver Wetterberg ideen fram. Glem drøftinga og den nitidige veiinga av argumenter, glem forstyrrende detaljnivå, glem universitetets soberhet. Layouten er derimot helt forjævelig. Trykksaken mangler estetisk appell - den ser ut som en veiledning fra NAV. Spesielt malplasserte er bildene av veimaling og kumlokk som er spredt litt hulter til bulter ut over sidene. Bildene bygger ikke opp under argumentet og er kanskje et tegn på hvor bunnskrapt kassa til Nordisk ministerråd per dags dato er.

Alle som leser Donald vet at Naboen er en kranglevoren faen. Kilde til misunnelse og hat, objekt for tortur. Det donaldske naboskap er på plass i Nordens historie. Danskene påførte oss 400-årsnatten, svenskene Karl Johan, Island har kraftige mindreverdighetskomplekser, svenske kolonialiserte Finland, mens Danmark og Sverige kriget langt voldsommere enn vanlig er i Andeby, århundre etter århundre. Et godt naboskap har derimot preget de siste hundre årene av vår felles historie, men er det gode naboskap grunnlag for en forbundsstat?

DEN NORDISKE MODELLEN

Her er argumentene tynnere og mer preget av ønsketenkning. "Like gutter leker best"-argumentet er det sterkeste, og gjennomgående for hele pamfletten. De

nordiske landene har en relativt lik stats-, velferds- og arbeidsmakedsmoell. Vi tror på å skape for å dele, vi har sterke sentralstater med utpreget lokalt selvstyre og de fleste av oss bruker tilnærmet samme språk. På det økonomiske området er det også et grunnlag. Multinasjonale selskaper etablerer nordiske avdelinger, nordiske selskaper fusjonerer, og vi har en nordisk kraftbørs og passunion. Men pamfletten gjør ikke noe dypdykk i de ulike lands kulturelle, politiske eller økonomiske historie, og dette er en svakhet.

Spesielt tydelig blir denne svakheten i analysen av det politiske mulighetsrommet for en forbundsstat, både på institusjonelt og prosessuelt nivå. Over knappe to sider presenteres planen om at staten skal bli til ved en felles forfatning, forbundsforsamling og et felles statoverhode. Wetterberg vil gi både rojalister og republikanere et "salomonisk arrangement" ved å la statsoverhodet turnere mellom landene. Statene skal beholde oppgaver som sykehus, kommuneadministrasjon og kriminalomsorg. Handelspolitikk, utenriks- og sikkerhetspolitikk, innvandring og visse områder av utdannings- og arbeidsmarkedspolitikken bør ligge på forbundsnivået. Den såkalte spill-over effekten, at samarbeid på et område gir incentiiv for samarbeid på et annet ligger bak tanken om denne løsningen. Det er kjipt å si det, men jeg har ikke tro på at dette er mulig innen 2040.

"De fleste områdene som legat så næran varandra och varit så lika har förr eller senare blivin sammanhållne nationer" påstår Wetterberg. Det er påstand han vanskelig kan ha belegg for. Tenk på de sør- og mellomamerikanske statene, Tyskland, Østerrike og Sveits og den mislykkede panarabismen. Nei, det 20. århundret har tvert om vært preget av oppsplitting, separatisme og mislykkede samlingsforsøk. Det

er betegnende for den politiske analysen i pamfletten at unionen med Sverige fra 1814-1905, som konsitusjonelt sett likner mye på den Forbundsstaten Norden Wetterberg foreslår knapt nevnes. Allikevel: forslagene hans er ikke bortinatta. Det er bare ikke grunnfestet i politisk og historisk

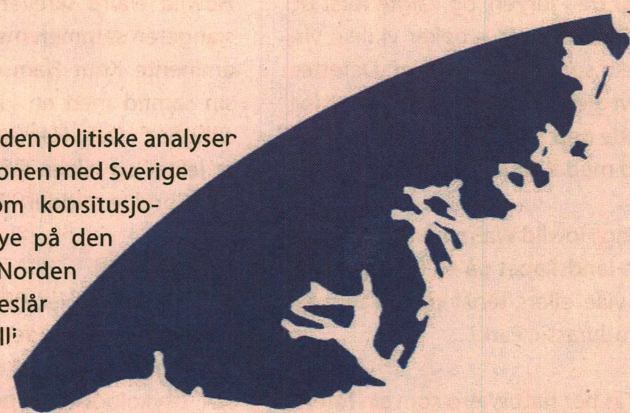
risk ana-lyse, noe vi strengt tatt ikke kan kreve av en pamflett. Det trengs tid, politisk press og en følelse av nødvendighet for at forhandlinger i det hele tatt kan starte. Gitt at Norden-ideen plukkes opp, hva kan få forhandlinger i gang?

HANDELS- OG VANDELSSAMARBEID
De beste argumentene for en forbundsstat er i mine øyne det sikkerhetspolitiske

og økonomiske landskapet de nordiske statene

FORBUNDSSTATEN NORDEN

- Befolkning: 25 millioner.
- Areal: 3,5 millioner km².
- BNP: 1600 milliarder dollar.

na

ndios idé! Island, Finland, Sverige, Danmark og

minste som pålitelig territorialforsvar for Norge. Ulike varianter av "Coalitions of the Willing" dominerer både i NATO og FN. Det nordiske forsvarsforbundet som strandet i 1948 strandet først og fremst på svensk nøytralitetspolitikk og trusselen fra Sovjet. Denne situasjonen er forandret ettersom svenske er "willing" i Afghanistan og har meldt seg inn i FN, og Finland kan reorientere seg uten for sterk vodkapesing i nakken. Det militærteknologiske bildet har også forandret seg. Forsvarsmateriell- og operasjoner er svært kostnadskrevede, mens forsvarsbudsjettene minker. Tidligere forsvarsjef Sverre Diesen hevder at en integrasjon av forsvarsmateriell- og operasjoner er eneste gangbare vei.

G20-landene tar i dag de viktige handelspolitiske beslutningene. Det ble tydelig da styrefordelingen i IMF ble omfordelt etter hardt press fra utviklingsøkonomiene nå nylig. Tydelig er det også i debatten om regulering av finanssektoren etter krisen i 2008. Norge og de andre småputt-landene holdes utenfor slike fora. Som en forbundsstat ville Norden komme like bak

Russland og Brasil, men foran India og Australia målt i BNP-størrelse på økonomiene. Nordområdesatsingen får en helt annen klang om Island, Grønland og Færøyene legges til vårt ishavsimperium (O, joy!). Alle de nordiske land har kunnskapsintensive økonomier hvor forskning og høyere utdanning kommer til å spille en viktigere rolle. Nordiske forskningsuniversiteter, kanskje blant de beste i EU, vil gi en fremtidig Stoltenberg noe annet enn jævlig bakrus når han vil månelande.

Men hva med EU? Det er liten grunn til å tro at EU vil motsette seg en nordisk makt i EU-sammenheng. Norden kan spille en konstruktiv rolle i EU-samarbeidet, slik de nordiske landene allerede er kjent for å gjøre. Det tegner allerede til at EU blir en felles ramme hvor enkeltland kan gjøre grunnere eller dypere integrasjonsdykk. Schengen/Dublin- og valuta-samarbeidet er eksempler på at grupper av land kan velge å gå lengre enn hele EU.

EN REALISTISK UTOPI

Det er for få akademikere med visjoner. Wetterberg lanserer en slik uten å falle for dypt i den romantisk-utopiske grøfta. Visjonen står i grell kontrast til debatten om Norges rolle i verden her hjemme. Norge er ikke et annerledesland, slik Anne Enger Lahnstein hevdet under EU-kampen tidlig på 90-tallet. Wetterbergs pamflett bør regnes som et kraftig spark i balla til en seiglivet og grusomt destruktiv skyttergravskrig av en EU-debatt. Norge har store sikkerhetspolitiske og økonomiske utfordringer i et 50-årsperspektiv. USA-logring er ikke et seif bet lengre. USA kan ikke bruke Norge til så mye – så flinke terrorkrigere er vi ikke – og vakler ikke USA også en smule selv? Ei heller bør vi satse alt på EU, hvor Norge kan vente lite

bakking og innflytelse på egen hånd. Og det obligatoriske, nesten kjedsommelige, spørsmålet må også med: Hva faen gjør vi etter Olja?

Jeg tror Forbundsstaten (vekselvis) Kongeriket Norden kan komme på plass som et resultat av en serie av kriser.

Den dagen Island er bankerott (ja, Island er villigere enn Vera just nu), Statoil skifter navn til Statsol, beiken- og Carlsbergsalget kræsjer, Volvo kjøres over av tyskerne og Nokia-telefonene streiker. Den dagen russerne eller kineserne rasler lett med sablene uten at USA eller stor-EU gives a shit. Den dagen Herming Olaussen begraves.

Ja, den dagen vil Nordisk Ministerråd bli noe mer enn en prateklubb. Før den dagen kommer bør vi lese mer svensk, dansk og kanskje litt finsk, bejuble svorsker som Skavlan og Knausgård og dorsker som Sissel Kyrkjebø, skrive leserinnlegg for en fellesnordisk TV-kanal, pendle mer og forske og studere mer i våre nordiske naboland. Hva med fellesnordiske historiebøker som en forsiktig start?

Vi bør ikke avskrive Forbundsstaten Norden som vrøvl. Det er en satans god idé.

«Det er for få akademikere med visjoner. Wetterberg lanserer sin drøm uten å falle for dypt i den romantisk-utopiske grøfta. Visjonen står i grell kontrast til debatten om Norges rolle i verden her hjemme.»

Förbundsstaten NORDEN

Östrik Björns

Den nya förbundsstaten är med sin gemensamt författning, sitt gemensamma styre och med sina 25 miljoner invånare, en helt ny och tung aktör

norden

går inn i de nærmeste tiåra. NATO-samarbeidet henger i en tynn tråd, i det

Dagen etter at alt gikk ad undas...

Eksistensielle spørsmål har aldri vært helt min greie. Jeg har gjort meg opp en mening, og bruker ikke mer tid på det. Etter noen timer med Fallout: New Vegas har jeg begynt å måtte revurdere dette en smule.

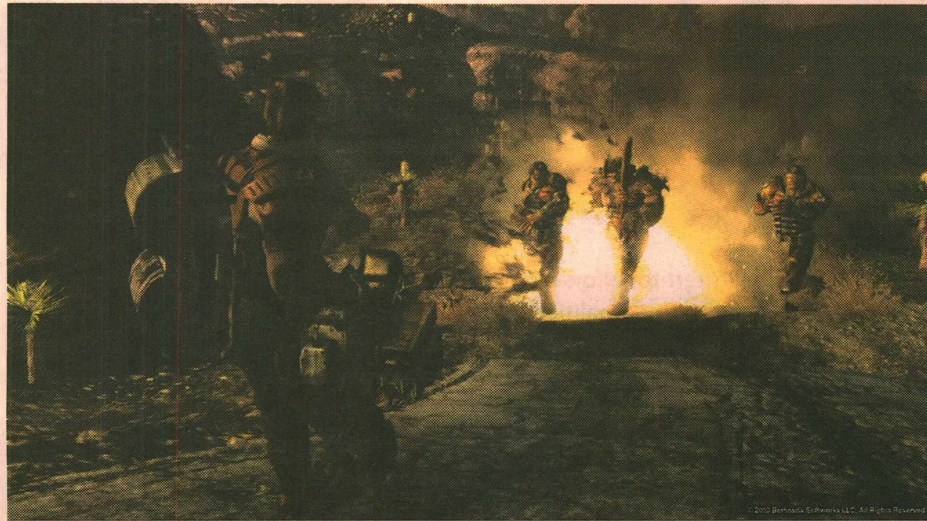
Scenariot er følgende: en atomkatastrofe har besudlet hele verden slik vi kjenner den, og vår helt (deg) skal forsøke å orientere seg i det ødslige landskapet. Du er en kurer, som må bruke alt du har av kløkt og mot for å få gjort de ulike oppdragene du får utdelt – samtidig som du må forholde deg til flere ulike fraksjoner med ulike mål for New Vegas.

DETALJRIKDOM

Eller ødslig... Noe av det som imponerer meg mest er nettopp det faktum at Obsidian har brukt ressurser på detaljer de færreste gidder å undersøke. Går du for eksempel inn i et falleferdig hus, som ikke har noe med historien å gjøre, vil du likevel finne at en dataprogrammerer har brukt timevis på å dekorere akkurat dette huset. Det vitner om stor stolthet til eget yrke, og gjør at hele opplevelsen av spillet blir mektig.

Historien til spillet er også en definitiv høydedare. Dens dyptpløyende bakgrunn gjør at

du hele tiden føler at du er med på å prege spillets gang. Før eller senere blir du nødt til å tilhøre én fraksjon, noe som utelukker deg fra å gjøre masse andre ting i spillet. Derfor må du spille spillet flere ganger for å få meg deg alle detaljene. Dette er med på å forlenge levetiden på spillet, noe som jeg setter stor pris på.

APOKALYPTISK: Du er en helt som må bruke alt av kløkt, mot og vold

En noe utdatert grafikkmotor gjør at jeg ikke føler at jeg faktisk spiller et eldre spill. Verre er det at de ikke-spillende karakterene i spillet inneholder mye bugs, noe

som senker opplevelsen drastisk. Etter en stund glemmer jeg likevel dette i all den enestående myldringen av detaljer jeg ellers møter. Eksempelvis en episode der en av disse postapokalyptiske gangsterne i spillet rolig sikter seg inn på hodet mitt, mens han forteller meg at selve spillet har blitt lurt av de ulike fraksjonene hele tiden.

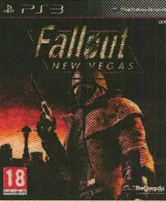
MØRKT OG UMORALSK

Selve spillet er bygget direkte over Fallout 3, så om du investerte tid på dette spillet burde du kjenne deg igjen her også – selv om

SPILLANMELDELSE

FALLOUT: NEW VEGAS
OBSIDIAN ENTERTAINMENT
Bethesda Softworks 2010

TEKST: STEWART HAASETH
FOTO: PRESSE

miljøet er endret. New Vegas er mye rikere på alt av detaljer, historiene er dypere, og ikke minst er humoren her mørkere og moralen tydeligvis for fall.

Fallout: New Vegas er ikke bare et FPS-spill, men minst like mye et rollespill. Rollen du får innenfor de ulike fraksjonene er en ting. Perksene som gjør deg i stand til å benytte de ulike teknikkene er svært godt sammen satt. Spesielt i de hardere modusene er det viktig å spare på kruttet, bokstavelig talt. Du har lite skudd, og må likevel hele tiden være så uthvilt og uskadet som mulig for å gjøre en best mulig jobb.

Dette er spillet for deg som vil nyte en fin dag på sofaen, men sørg for å ha en størst mulig skjerm. For allerede rundt neste sving kan det ligge en snikskytter på lur...

Tegneserie av Ingeborg Wie Henriksen

Galtung på UiT

Fredsforskeren Johan Galtung kommer til Universitetet i Tromsø mandag 15. no-

vember. Galtung, som nylig fylte 80 år, skal holde forelesningen "Peace : Violence =

Health : Disease? Some considerations of different dimensions of this question" kl

Tromsø-konservator får stipend

STIPEND: Konservator Marianne A. Olsen ved Perspektivet Museum får Gandhistipendet for 2010. Stipendet er på 100.000 kr, og er opprettet av Kulturdepartementet for å "øke kunnskapen om religioner og livssyn og styrke dialogen i det flerkulturelle og flerreligiøse Norge". Tildelingen skjer til arbeid med prosjektet "Religiøse fellesskap – Et dokumentasjons- og utstillingsprosjekt ved Perspektivet Museum", hvor Olsen er prosjektleder. Målet for den ferdige utstillingen er å sette fokus på måten religioner knytter folk sammen, både på tvers av og innenfor religiøse grupper.

- Religiøse tema er blitt viktigere i det offentlige ordskiftet, uttaler kulturminister Anniken Huitfeldt i forbindelse med tildelingen.

10.45. Hans teorier har vært en sentral inspirasjonskilde for fagfeltet "Fred gjennom Helse", som har vært tilbudt ved UiT siden 2005, opplyser Helsefakultetet i en pressemelding. I tillegg skal Galtung delta på Internasjonalt seminar samme kveld.

Et Julensentyr

Av Charles Dickens

STUDENTPRIS:

160,-

(ordinær 260,-)

[facebook.com/
halogalandteater](https://www.facebook.com/halogalandteater)

[twitter.com/
hteater](https://twitter.com/hteater)

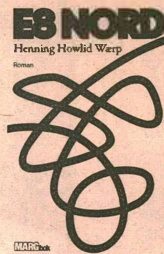
www.ht.tr.no

HÅLOG
ALAND
TEATER

SCENE VEST
11.11 - 18.12
2010

SpareBank
NORD-NORGE

KA SKJER PÅ AK?

28. OKTOBER KL 14:15

UiT-professor Henning Howlid Wærp debuterer skjønnlitterært med romanen "E8 Nord". AK lanserer naturligvis boka med brask og bram!

10. NOVEMBER KL 11-15

"Hele deg, hele døgnet"

Studentsamskipnaden i Tromsø døyver eksamensangsten med et bredt utvalg av teknikker, strategier, foredrag og premier! Du finner hele SiTo i Solhallen.

11. NOVEMBER

Samisk bokmarkering:

100-året etter den første bokutgivelsen på samisk markeres med nyutivelse, taler og fest!

15. - 26. NOVEMBER

Stort 3-for-2-salg på tegneserier, humorbøker samt norske og engelske pocketbøker. I tillegg blir det konkurranser og overraskelser!

3 FOR 2

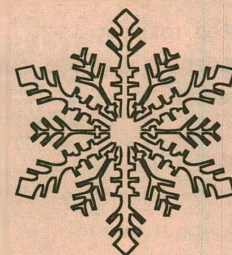

16. NOVEMBER KL 14:15

Bokmarkering: Geir Hønneland og nordområdebiblioteket.

24. NOVEMBER

Akademisk Kvarter inviterer til førjulsfest med spennende gjester, interessante bokpresentasjoner og uslåelige førjulstilbud!

AKADEMISK KVARTER

Annonserer alltid alle sine arrangementer på facebook - bli tilhenger du også!

en film av Bent Hamer
Hjem til jul

"Ny juleklassiker!"
FILM & KINO

"Should leave all but the cynical and stony-hearted feeling warm and fuzzy inside."
SCREEN INTERNATIONAL

FINNEN, BEGET ANSLEN
www.hjemtiljul.no
tiff
HOMEDS-AGRAMMET

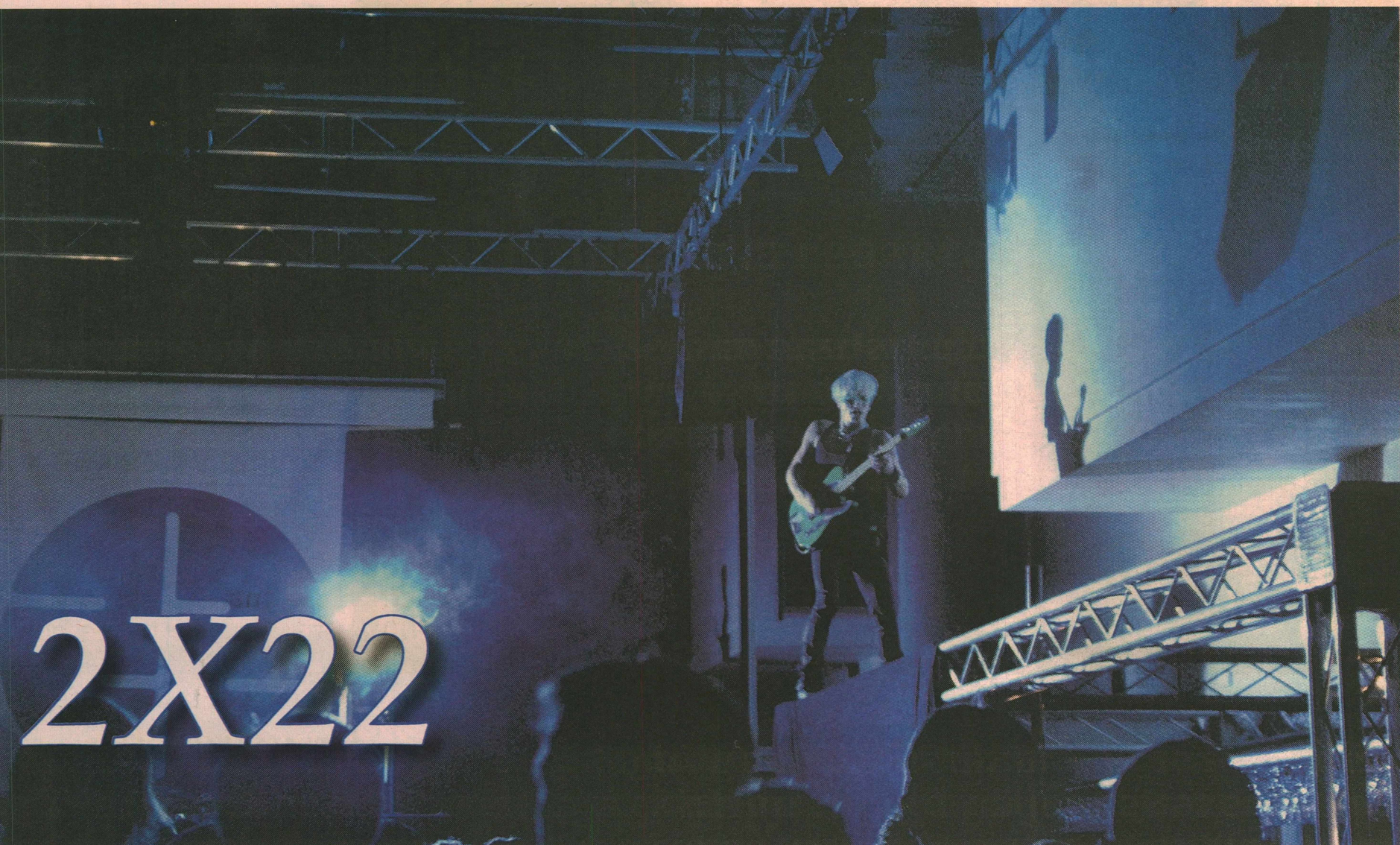
STUDENT MEDLEM

- Hjelp ved trøbbel på jobben!
- Gratis forsikringer m.m.!
- LO tar samfunnsansvar!

For henvendelse:
Torill Nustad
NTL-kontoret, Øvre Lysthus, rom 1.06
e-post: ntl@uit.no
Telefon: 776 44864
Besøk gjerne vår Facebook-gruppe "LO Student UiTø"

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D L E R

SKUFFELSE: 22 manglet åpenbart energi på scenen

Som ved en slags kosmisk villethet falt det seg slik at et anmeldereksemplar av 22s debutalbum «Flux» ramlet inn i Utropias herskapelige redaksjonslokaler kun kort tid før new age-entusiastene fra Trondheim skulle gjeste Teaterkafeen i Tromsø.

MUSIKKESAY

TEKST OG FOTO: ERLING MALM

En gyllen mulighet til å anmelde begge deler i en og samme artikkel, sa en uforklarlig stemme inni hodet mitt, utvilsomt projisert fra en stjerne langt unna der det eksisterer små grønne telepatiske vesener som gir en rotterumpe om oss her på jorden. Eh, eller kanskje det var hr. Kulturredaktør. Nuvel. Med røkelsen tent, Ravi Shankar på stereo og grønne te i koppen skrider jeg til verket.

MYE UT AV LITE

Ok, min skepsis og samtidig genuine medlidenhet overfor de uopplyste individene som sverger til nyreligiøst visssvass til side, 22 har lagd et imponerende bra album. Flere har sikkert hørt singelen «Am That I Am» på P3 en stund. Denne låten representerer så avgjort et av de mer tilgjengelige øyeblikkene på platen. 22 gjør mye ut av lite. Lydbildet

er til tider svært strippet og luftig, og det legges stort fokus på vokalen. Rytmeseksjonens synkoperte grunnarbeid får også som følge av disse produksjonsvalgene virkelig plass til å skinne. Soundet til 22 kan

best beskrives som en mash-up av Muse, Mew, The Mars Volta og tidvis, Meshuggah. Særlig låten «Power Is So Yesterday» bærer preg av å være inspirert av sistnevnte band. Det er hele tiden luftig og lettbeint, med en kraftig popnerve tross alle polyrytmiske krumspring. Dessverre blir det med et par hederlige unntak litt vel busy jevnt over, og alt det spilletekniske fiksfakseriet hemmer til dels minneverdigheten til låtene. En nedtoning av prog/tech/syre-elementene til fordel for sterkere fokus på underbygging av de strengt tatt flotte vokalmelodiene ville kunne føre langt. Samtidig er det stor moro å lytte til det klinisk tichte bandet som ikke på noe tidspunkt gir inntrykk av at tilfeldigheter spiller noen vesentlig rolle i deres framføring.

Helhetlig sett er platen svært gjennomarbeidet og materialet henger svært godt sammen fra begynnelse til slutt. Bortsett fra det faktum at gutta opererer i det intellektuelle landskapet til

prinsesse Märtha Louise og Jahn Teigen, og sikkert hadde hatt godt av å ta ex.phil, har 22 prestert en imponerende debutplate, og om de holder tunga rett i munnen kan dette bli riktig så svært med tiden. Ensem-

blet har mye å fare med, selv om inkluderte hilsener fra romvesener og reinkarnerte hinduprester blir litt vanskelig å ta alvorlig for en kynisk ateist som undertegnede.

LIVESHOW UTEN LIV

Så hvordan lar materialet til 22 seg overføre til en live-setting?

Som ved nok et utsalg av en slags kosmisk overordnet plan, sammenfalt a) en 22-konsert arrangert på b) Teaterkafeen med avslutningsfest for c) Insomniafestivalen. Hipstertilstedeværelsen var altså til tider kvelende. Jeg banet meg gjennom bølge etter bølge av asymmetriske hårsveiser, rutede skjorter og kraftige brilleinnfanger, og fant til slutt et levelig sted å stå, midt mellom en fyr som tilsynelatende hadde sydd buksene sine selv av gamle gardiner, og en fyr med kapteinsjakke og tversover. Det var som om jeg hadde dødd og bevisstheten min, overført til en harddisk, hadde havnet inni websiden www.latfh.com. Hadde det ikke vært for at jeg fikser hårklippen selv, og eier opptil flere hullete gamle ullgensere, hadde jeg uten tvil vært ferdig.

Nuvel. I dag startet ikke bandet åtte minutter på halv elleve, slik de har hatt tradisjon

for å gjøre, klokken krøp nærmere elleve før de klasket i gang. Showet åpnet med en interessant intro bestående av noe stemmesynth på playback, og en meget bra prestasjon fra vokalisten. Bandet presenterte materialet sitt greit og selvsikkert denne kvelden, men jeg synes det virket noe uinspirert. Energien var ikke helt der. Det er noe klinisk og rutinepreget over alt glitteret, sminken og fargekoordineringen. Kanskje er det fordi Tromsø sikkert er et lite og ubetydelig stopp på turneen. Kanskje er de

bare lei låtene. Men altså: Fremføringen var så og si teknisk perfekt, men jeg mistenker at en noe kvass lyd og mangel på tonalitet bidro til det denne anmelderen oppfattet som et

Det er noe klinisk og rutinepreget over alt glitteret, sminken og fargekoordineringen. Kanskje er det fordi Tromsø er et lite og ubetydelig stopp på turneen. Kanskje er de bare lei låtene.»

band som bare ga åtti prosent. Høydepunktet var kanskje da gitarist Magnus «Robot» Børmark (du vet, han spasmatisk fyren fra Gåte), klatret opp på baren mot slutten av settet og lot det stå til.

En gjennomført konsert fra et unikt band med sterkt image og egen identitet, men den tilsynelatende mangelen på entusiasme bidro til at dette bare ble sånn gjennomsnittlig koselig. Jeg gleder meg likevel til neste gang 22 skal i studio.

HIMMELSK LYD: Tommy Tokyo bergtok publikum med sin særegne, småsure sang

En kveld kom Himmelen litt nærmere, en annen forlot den oss igjen.

TEKST: STEWART HÅSETH
FOTO: SVEIN RUNE DJUVE

Fredrikstad er en by som rommer flere dyktige musikere. En av dem er Tommy Tokyo. Med sitt band Starving for my Gravy inntok han Håkonscena på Driv 3. november. De over 200 som hadde møtt opp, fikk virkelig et intimt møte med en artist som eide publikum fra det sekundet han kom på scenen.

Enten han spilte på kassegitaren han delte med keyboardisten, eller han sang gjennom en av de 3 (!) mikrofonene han benyttet. Tanken bak mikrofonene var nok at det skulle være ulike klang fra dem (slik det er på platene), men grunnet en heller svak lydtekniker falt dessverre dette sammen. Men ingen kan ta fra Tommy hans store styrke – sangfølelsen. Noen vil kanskje hevde at han synger småsurt, men denne sangteknikken er med på å bygge opp rundt hans sterke, melankolske tekster.

En annen by som er kjent for sine mange artister er Trondheim. Dette er stedet Moving Oos kommer fra. Jeg har hørt dem før, og syntes da at det svingte vanvittig av bandet. I likhet med Tommy Tokyo hadde jeg derfor store forventninger til hva de skulle få til på scena kvelden etter at Tommy var der.

Bandet hadde i lokalpressen signalisert at de ville spille mange låter fra den siste skiva, noe de da også gjorde. Mulig det bare var meg, men her må det ha skjedd noe fundamentalt feil i overgangen fra studio til scene. Dette funknet nemlig bare ikke!

Per Borten på gitar gjorde riktignok det han skulle, men det virket som om resten av bandet var skrekkslagne ovenfor de stakkars 50-60 tilskuerne som hadde for-

villet seg innom Driv. Bassisten sto stort sett med ryggen til publikum. Mulig at det var for å instruere den nye trommisen, men likevel skapte det avstand til publikum.

Der Tommy Tokyo tok med anekdoter og historier mellom sangene, valgte Frank Reppen å være taus. Selv ikke skiftet av musikere (ut med 2 korister, inn med trommis og rytmegitarist) ble nevnt. I stedet lukket vokalistene øynene når han sang, og flyktet inn i sin egen verden vi aldri fikk noen del av.

Kanskje tar det uklokt av Driv å ha to såpass store artister etter hverandre, men for dem som var på begge konsertene må forskjellen på bandene vært enorme. For meg brakte Tommy Tokyo med seg en forsmak på Himmelen – Moving Oos tok den tilbake.

dårligst inn med resten av albumet, den sangen som skiller seg ut blant som oftest ganske interessante spor. Han fortsetter med «Livet under lupen» og «Lykkeliten» som spor av den litt lettere sorten – det er nesten så det minner litt om barneplatene han har medvirket i tidligere. Dette var en skuffende start, men heldigvis går han tilbake til velkomne røtter ved «Angelica» og duetten «Ein song til», relativt fartsfylte sanger, men fortsatt ventet jeg på følelsen jeg fikk av Pilegrim. «Anne i Birkelunden» kommer og gir i det minste et hint, men så kommer det jeg har ventet på: «Kaldt vatn». Her skinner Nordstoga som han tidligere har gjort, med innlevelse og inspirasjon. Og når jeg hører de to neste og siste sangene, vet jeg at det var verdt det.

For albumet er desidert verdt å høre på – det slår ganske mye annet fra norsk musikkindustri dette året. Jeg oppfordrer alle til å stikke på Platekompaniet og kjøpe... Pilegrim, for så å oppdage at det er et fenomenalt album. Deretter stikker du på Spotify og hører på November. For dessverre rekker ikke November like høyt som Pilegrim gjorde.

PLATEANMELDELSE

DØDPOP
DØDPOP SAMPLER, VOL-
UME 2

TEXT: RYAN JOHNSON
PHOTO: PRESSE

Dødpop is a record label for a genre called skweee (not a typo) and this sampler volume of some of their artists is certainly worth listening to, perhaps on repeat. Despite this, I'm not really sure if the value in this album is sitting down and listening to it with no other distractions, but it certainly put me in the proper mental state to get some programming done. Skwee music according to this sampler, ranges from 8-bit music suitable for videogames from the 90s, to a kind of synthed out R&B.

Dødpop's sampler is a good intro to the genre if you've never heard of it before.

PLATEANMELDELSE

JAMIROQUAI
ROCK DUST LIGHT STAR
Mercury Records

TEKST: TOMEK MOSSAKOWSKI
FOTO: PRESSE

Jamiroquai are back, which – I've decided – is a good thing. Sure, they're (it's actually a band you see) slightly dorky and your above-average music listener might guffaw when you mention their name. (But then again – why would you want to be friends with these people anyway?)

PLATEANMELDELSE

ODD NORDSTOGA
NOVEMBER

TEKST: KJETIL ENGH AASEN
FOTO: PRESSE

Enhver musikkentusiast med respekt for seg selv har oppdaget at Odd Nordstoga ikke er den bondeknølen vi fikk inntrykk av, fra

hans første album Luring. Skiva Heim te Mor handlet om mer enn bare mora til Nordstoga, og den neste, Pilegrim, er et stykke norsk musikk-kunst. Blant fjortiser med "dype" røtter i pop, rap og rock var det nok mange som fnøys av den gigantiske fanbasen Odd Nordstoga fikk. Oppfølgeralbumet fikk også bred mediedekning, mens Pilegrim ble prisert av anmeldere, men dessverre ikke klarte å oppnå samme suksess.

Jeg vil alltid huske hvordan Pilegrim albumet knuste alle mine fordommer overfor Odd Nordstoga, og at jeg på under to timer

(etter og hørt albumet tre ganger) fant ut at albumet måtte være det beste norske albumet på lenge. Det var mesterlig utført voksenfolkpop med flere eksperimentale vinklinger som passet spesielt perfekt til mørke og kalde vinternetter med levende lys. Så da kan det bare tenkes hvor høye forhåpninger anmelderen hadde til det nye albumet November.

Den første sangen på plata er singelen «November», som handler om tusser, troll og draug på dass. Nok en gang velger Nordstoga som singel den låta som passer

Yet it's clear that for their 7th album, Jamiroquai have nailed the song writing. Rock Dust Light Star is chilled out background funk (yes, I said funk) at its best. Press play, get ready for vorspiel and then press play again as soon as it's finished.

True, it's very much the same old Jamiroquai sound but this time round things are simpler and sexier, and some of the theatrics found on previous albums Dynamite and A Funk Odyssey have disappeared.

Particular highlights include "White Knuckle Ride", a true Jamiroquai hit with more intelligence and subtlety than usual, and slow "Never Gonna Be Another".

Also worth a squirt is "She's a Fast Persuader", an early evening laid back number and "Hey Floyd", which is a great exit to the album. But to be fair, the record works best when taken as a whole piece. Jamiroquai's later albums have never really been about the individual songs, and this is no exception.

Rather, catchy hooks and the occasional touch of electronic weave in and out of tracks and produce a good record that's smart and inoffensive. A perfect companion to blue-skied winter drinks.

KONSERT

SUSANNE SUNDFØR

Driv Håkon Scene
Torsdag 28. oktober

TEKST: GRY LUKE MUGGERUD

For den selvtilurte debutplata mottok hun Spellemann for beste kvinnelige artist, og skapte samtidig musikkhistorie ved å erstatte takketalen med følgende setning: «Jeg er først og fremst artist – og ikke først og fremst kvinne». På Driv denne kvelden snakker hun fortsatt rett fra levra, og ber publikummere som ikke klarer å være stille under «Father, Father» pent om å holde kjef, til stormende jubel fra resten av publikum. Scenebildet har aldri sett bedre ut på driv, og scenen er fylt til randen med utstyr. Selv sitter hovedpersonen med elektrisk piano og

Funklende stjerne/ hypnotiserende vamp

orgel, som hun veksler mellom i løpet av konserten.

Det er vanskelig å velge seg ut en favoritt-del av konserten, men Sundførs solodel, hvor resten av bandet tar seg en pause er definitivt en høyde, det samme er «It's all Gone Tomorrow» og «Turkish Delight». På disse, og de andre låtene med kraftige rytmer, når bassen et nytt nivå av suggesjon, og kombinert med det pulserende lyset kan det ikke kalles annet enn hypnotiserende.

Imaget hennes har sakte utviklet seg fra å være «skoleflink pike», til å bli mer «vampete stjerne». Sundfør har da også en tilstedeværelse som er helt enestående, og stemmen hennes er klokkeklar. Om det er noe å utsette på konserten må det være at vi som sto foran nærmest ble kvalt av

scenerøyk, og til tider forsvant hele bandet i røyken. Det er uansett en bagatell som ikke er nok til å trekke ned helhetsinntrykket. Bandet spilte også låter fra det kommende albumet, og det ser ut til å ville bære enda mer preg av de tunge rytmene fra The Brothel.

Jeg klarer ikke se Sundfør som annet enn det mest spennende som har dukket opp i det norske (og internasjonale for den del) musikklivet på lang tid. Hun blir ofte sammenlignet med Joni Mitchell og Carole King, men på grunn av lydene og rytmene i musikken hennes, så vel som stemmen, minner hun meg mest av alt om Kate Bush. Det føles uansett unødvendig å skulle sammenligne henne med noen, for Susanne Sundfør er så definitivt en unik artist.

Watch your feet

COMMENT

TEXT: ALEX ABYAD

ILLUSTRATION: TRYM LINDELL

Winter is upon us and as the freeze sets in many of us may find ourselves thinking of the south and warmer climes, indeed those for whom this is the first winter in Troms-ø may soon be asking themselves why they choose to move this far north in the first place. The bitter cold bites deeply and slippery patches of ice scattered throughout the city make walking from A to B all the more difficult – and yet there's a kind of magic in the air. The days when winds buffet the pedestrian with armfuls of snow and the skies are grey and overcast are more than paid for by those fantastic winter days where the skies are clear and the temperature has dropped to a few degrees below zero, leaving the air with that invigoratingly crisp clean taste and causing the snow to sparkle and crunch underfoot. On those days walking around the city really is like walking in a winter wonderland.

However as wondrous as the winter can be it is important to remember that at times it can also be deadly and to take the proper precautions. Now to locals this is old news hammered in since childhood but for newer residents and visitors to the city (especially those of us who've been known to hit the town of an evening) it's a fact well worth remembering. Here are three things you should think about:

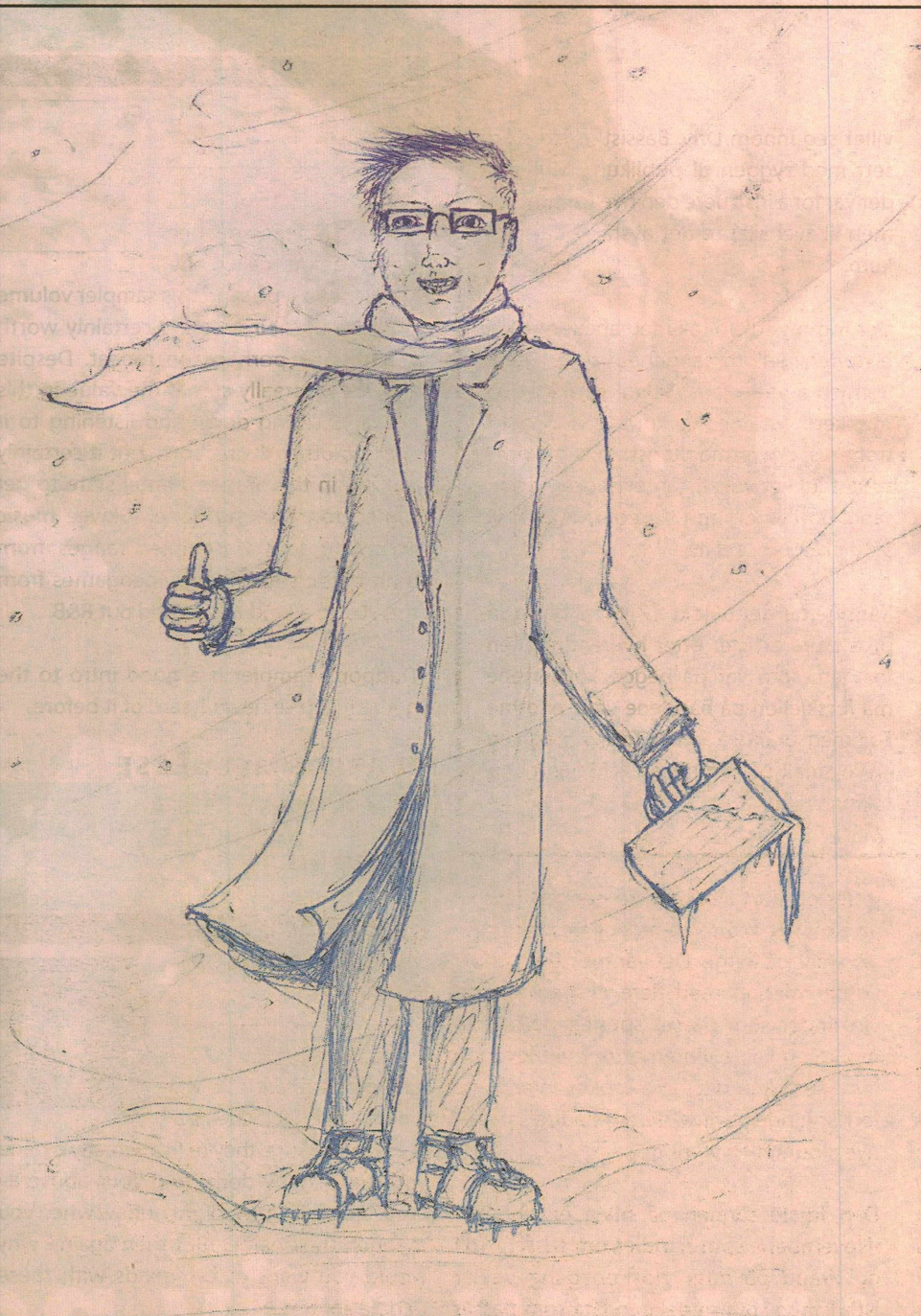
Stay visible – The long periods of darkness and falling snow greatly reduce visibility and the risk of traffic accidents increases, this season reflective is in and I'd seriously recommend you follow the trend as a reflex round your arm could well save your life, giving that motorist those extra seconds to stop on the icy roads.

Watch your feet – Keeping your footing on the ice can also be a challenge especially away from the heated flat streets in the centre of the city and the slopes of the outlying streets can be extremely tricky to climb especially if one is already a little

unsteady from an evening's revelry (as I discovered one night last winter as I slid, for the third time, on my backside slowly but unstopably down the slope leading up to my house). However even when sober walking on the ice takes a little getting used to and some caution should be exercised until you get the knack of it as a fall on the ice, while most often merely embarrassing, can result serious consequences. If all else fails and you find yourself sitting down in the cold at wet every time you leave the house it may be worth getting yourself a set of "isbrodder" (spikes) which may, I warn you, get a smile from your local peers. That said it will provide them with less entertainment than you flailing your arms and legs in some freestyle epileptic parody of the robot dance in an attempt to remain upright (trust me on this).

Wrap up warmly – While the fact that it's cold is obvious it's amazing who many people fail to realise how serious an issue this is. If you go out make sure you have a warm coat and if you're out drinking try and remember your coat when you leave the bar. As what we used to call a beer jacket (an alcohol induced ignorance of the temperature) won't do you much good when it's minus ten outside. A friend of mine had the misfortune to have his jacket stolen one weekend and faced with a 50 minute taxi queue wearing only a thin t-shirt was rightly worried, luckily for him once he'd explained his situation those in the queue ahead allowed him to skip to the front and so he got home safely. If you've ever seen a Tromsø reaction to anyone else trying to jump the taxi queue (I heard one story of a woman going into labour being told to get back in line!) you'll realise how seriously people take the cold up here.

So be sensible this winter, keep these things in mind and watch out for yourself and those around you and enjoy the fantastic opportunities it brings.

driv

12.11 **VISHNU, TALIBAN AIRWAYS,
THE URBAN BLUES BAND**

02.12 **SKAMBANKT**

11.12 **KISSING MISS LIZZY**

Billetter kan kjøpes på www.driv.no

VITA

MISANTHU TALIBAY

THE URBAN BLUES BAND

Corfu Town
av Victoria Bezborodova

KVASSE KNIVER

MATSPALTEN I UTOPIA

AV JONAS ØRNES ANDERSEN OG LASSE KRISTIANSEN

Varme tallerkner

Forleden dag fikk vi servert ovnsbakt kveite på varm tallerken. Kveita var stekt på svak varme i mange timer og hadde optimal kjernetemperatur og en fløyelsmyk konsistens. I tillegg holdt den seg varm gjennom hele måltidet. Det var et nydelig måltid.

Ingenting er så gledelig som å få servert mat på en varm tallerken. For det første holder maten seg varm lengre og vi får bedre tid å spise den på. For det andre, og kanskje enda viktigere, kan det si noe om dedikasjonen som ligger bak selve tilberedelsen av maten.

Kvalitetsmessig gir steking på lav varme over lang tid et gjennomgående stabilt resultat på et stort stykke kjøtt eller fisk. Stort sett alle råvarer har en optimal kjernetemperatur som ligger langt under det man steker på til vanlig. Signalet man sender ut til gjestene av et slikt måltid er også noe svært positivt: man har planlagt måltidet en god stund, og det er derfor et privilegium å få delta på et slikt gilde. Den varme tallerkenen understreker arbeidet som er gjort, og blir prikken over i-en. Samme kan man si om fileterte appelsiner og druer uten skall. De er alle sammen slike små ting som

matlagingen, og noe som overgår folks forventninger.

Dedikasjonen man viser til andre gjennom mat uttrykker allikevel noe mer enn bare et ønske om å glede andre. Matlaging til andre kan sees på som en gave, hvor en gir noe til noen. Et gavebytte innebærer forpliktelser om å gi, ta i mot og gi tilbake. Samtidig sikrer det kontinuitet i forholdet mellom giver og mottaker. Deling av mat blir dermed uttrykk for relasjoner som opprettholdes, fordi motta-

understreker håndarbeidet i

ker har en forpliktelse til gjenytelse, til å gi noe tilbake. Gjenytelsen skal ikke skje med en gang, og kan ikke gjøres om til penger. Dette ville brutt relasjonen. Ved å avse mye av sin egen tid for å tilberede et måltid til andre, symboliseres altså et ønske om å opprettholde relasjoner. Den varme tallerkenen bare understreker dette ønsket.

De varme tallerkenene understreker nemlig tiden dedikert til mat. Det er tidkrevende, men annet enn å opprettholde, vedlikeholde og forsterke relasjoner til andre gjennom mat, hva vil en da bruke tiden på?

BJARTE AARMO LUND

KJEMIEN RUNDT OSS:

Hår

Har du noen gang lurt på hvorfor håret blir så forferdelig bustete når du legger deg til å sove med vått hår? I dag skal vi se på hvordan kjemien løser opp flokene!

Hår er forbeholdt oss pattedyrene, og vokser over hele kroppen vår (med unntak av på fotsålene og på handflatene). Mye sosial status er knyttet til hår og mengden sjampo-reklame på TV viser jo at markedet åpenbart er stort.

Hår består for det meste av proteiner. Proteiner er cellens byggesteiner, og de har mange ulike funksjoner. Proteinene er igjen bygd opp av lange kjeder med 20 ulike aminosyrer satt sammen i forskjellig rekkefølger. Kjedenes holdes sammen av ulike krefter, som hydrogenbindinger og disulfidbruer. Hydrogenbindinger er

BAD HAIRDAY: Ikke legg deg til sengs med vått hår, advarer Utopias kjemiker (ikke avbildet).

Illustrasjon: Tobias Schapire

så svake at bare vannet fra en hårvask bryter de. Når håret igjen for tørke, kommer bindingene på plass igjen og hvis du la deg til å sove med vått hår, har håret

nå tatt en noe abstrakt form. Disulfidbruerne er vesentlig sterkere, og tåler en hårvask. Langt sterkere behandling må til for å endre disse, for eksempel kan man

utsette håret for varme, eller for et reduksjonsmiddel. Og det er nettopp det man gjør når man bruker krølltang, rettetang og hårspray (det er reduksjonsmiddelet som får de til å lukte så fælt). Denne effekten blir permanent og tåler dermed en hårvask. På denne måten er proteinenes struktur sterkt knyttet til hvordan våre frisyre blir. Hvis du har hår som meg derimot, er tyngdekraften en veldig viktig faktor, for hos meg sørger den for at håret ligger helt flatt.

Hår består ikke bare av proteiner, men også et lag med døde celler som ligger utpå protein-fibrene og beskytter dem. Når dette laget med celler skrapes av endene får man flisete hårtupper, og ingen sjampo i hele verden kan reparere dette, de må klippes bort.

Kroppen bruker også håret til å kvitte seg med avfallsstoffer, innerst i hårstråene er det kanaler som frakter avfallsstoffer ut av kroppen. Derfor kan man påvise spor av narkotika og medisiner ved bare noen få hårstrå.

QUIZ

SECTION 1: GEOGRAPHY

1. After China and India, what is the third most populous country in the world?
2. Put these countries in order of greatest land mass: Argentina, Brazil, Kazakhstan.
3. How many member states are currently in the European Union?
4. What is the capital of Vietnam?
5. What is the name of the Northern-most and newest Canadian territory, established on 1st April, 1999?

SECTION 2: HISTORY

1. Which one of these is not a Starbucks cup size: supremo, venti, grande?
2. What is 'HSBC' an acronym of?
3. What was the top baby name for boys in Norway in 2009?
4. What are the dates of the Korean War?
5. When was the first ever edition of Utopia published?

SECTION 3: CULTURE

1. Where are the 2014 Winter Olympics to be held?
2. What is Marvel Studios (who produce films based on Marvel Comics) next scheduled release?
3. In Islam, what is the Arabic term used to describe something that is permissible to use – often in food – and is the opposite of haraam?
4. What is the date of American Thanksgiving?

THE UTROSCOPE

5. OKTOBER – 19. OKTOBER

Tekst: Uncle Tarot

Illustrasjoner: Marie S. Johansson.

SCORPIO

Venus squares Jupiter this week, while Mercury is in the 12th house. The moon has begun another Metonic Cycle, and Mars is at its perihelion. What does all this mean? No fucking clue.

for you this week. Avoid all routes beginning with the numbers, 2, 3 or 4. And Sunday 5s. And don't even think about walking.

ARIES

Don't. Just don't.

TAURUS

You've been feeling down of late. Don't. Just remember that to get here you beat millions of other sperm, which is surprising considering you have no spunk at all.

GEMINI

You're a big fan of talking Gemini. Unfortunately, everyone else finds you as annoying as shit. Shut your cake-hole before you get thrown underneath

a bus.

CANCER

The universe has been questioning you this week. Namely, is that your nose or did a bus park on your face?

LEO

You're just a love machine! And you won't work for nobody but me! You're just a love machine! A hugging, kissing fiend!

VIRGO

Yes Virgo, we know you have the shittiest star sign. And why: because your dad couldn't keep his dick in his pants around January.

LIBRA

Ladies: whale hunting is legal in Norway. You'd better hide.

SAGITTARIUS

I want doesn't get. Guns do.

CAPRICORN

Moving to a new city might be exactly what you need! We recommend: Kabul, Baghdad or Pyongyang.

AQUARIUS

Look inside yourself and you will find... HIV.

PISCES

Certain buses are dangerous

Safe Bodega

studentenes egen cafe i hus 2 teorifagsbygget

åpent hver dag 12-18 beste vafler på campus for kun 10 kr

spillkveld mandager 18 - 21

- Answer:
1.1 United States, with 310m.	2.4 1950 – 1953.
1.2 Brazil, Argentina, Kazakhstan.	2.5 April, 1976.
1.3 27.	
1.4 Hanoi.	3.1 Sochi, Russia.
1.5 Nunavut.	3.2 Thor, in 2011.
	3.3 Halal.
2.1 Supremo.	3.4 The 4th Thursday in November.
2.2 The Hong Kong and Shanghai Banking Corporation.	3.5 Malia and Sasha.

MISSED CONNECTIONS

Do any of these ring a bell? Let us know: missedconnections@utopia.no

To Randi in VT last Saturday: you make me randy! I wanted to ask you out, but you left before I got the chance. Let's drink over-priced beer in a pretentious environment again sometime soon.

To the girl who works behind the desk in the library. I think you're so sweet. I asked you to order a copy of Human Reproduction, Family Planning and Sex, but you didn't get the hint. Let's read it together?

To my exam officer – I want you but I don't have the courage to tell you how I really feel. You are so tall and your eyes are so big I could swim in them. I'll be wearing a white rose the next time I come in.

To the manly man who wears a fedora hat and always walks around with coffee. I'm Greek and I want you!

To my Italian stallion from Bodega... I waited for you with my red jumper, but you never noticed me. My eyes and heart have been filled with tears since. Will you ever be mine?

ANSVARLIG REDAKTØR FRITHJOF EIDE FJELDSTAD	ANNONSER TOMEK MOSSAKOWSKI	DISTRIBUTØR TOBIAS BROX WIIK	KULTURJOURNALISTER GRY LUKE MUGGERUD	STEWART HAASETH	ÅSNE Ø. HØGETVEIT	TINA DERAKHSHAN
KULTURREDAKTØR ANDREAS M. HELLENES	GRAFISK UTFORMING BERNHARD SIEBERT	NYHETSJOURNALISTER GRY GAARD	KJETIL ENGH AASEN	TOMEK MOSSAKOWSKI	FOTOGRAFER BJARTE ARMO LUND	TRYM LINDELL
FOTOREDAKTØR VICTORIA BEZBODOROVA	IT RYAN JOHNSON	KAJA HEIR SENSTAD	MAGNUS LYSBERG	SKRIBENTER JONAS ØRNES ANDERSEN	ERLING MALM	VEGAR HERSTRØM
		TOMEK MOSSAKOWSKI	MAGNUS NYSTRAND	LASSE KRISTIANSEN	KRISTINE GLIMSDAL	ILLUSTRATØRER THEO TVETERÅS
			RYAN JOHNSON	SANDRA MÁRJA WEST	SVEIN RUNE DJUVE	

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG 11. NOVEMBER

Teater: Et Juleeventyr

Dickens-klassikeren Et Juleeventyr spilles på HT fram til adventstida Hålogaland Teater, 18.00

Arkitektpresentasjon: Helen & Hard

Arkitektkontoret Helen & Hard har hatt en stor og variert produksjon siden starten i 1996. Deres seneste prosjekter omfatter Preikestolen Turisthytte og Norges EXPO paviljong i Shanghai. Kurant, 19.00

Konsert: Blod på spora - Dylan på norsk

Artisten Tom Roger Aadland har oversatt Bob Dylans legendariske album Blood On The Tracks til nynorsk. Han spiller og synger Blod på spora i Tromsø i kveld. Tromsø Bibliotek, 20.00

TORSDAG 12. NOVEMBER

Seminar: Oljen - et nordnorsk eventyr?

Tromsøs lokallag av Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja arrangerer 12. og 13. november åpent seminar i Tromsø. Seminaret finner sted på Quality Hotel Saga og er åpent for alle. Det er gratis adgang og man velger selv hvilke deler av seminaret man vil være til stede på. Mer info: [http://folkeaksjonen.no/Quality Hotel Saga](http://folkeaksjonen.no/Quality%20Hotel%20Saga), 17.00

Performance: Sigrid Benz

Sigrid Benz fremfører "Everyone can take pleasure in the little talents which Heaven has given me". Galleri 4235, 19.00

Konsert: Beady Belle og Tromsø Kammerorkester

I forbindelse med Barentsjazz spiller Beady Belle, blant Norges fremste jazz-band, med Tromsø Kammerorkester. Kulturhuset, 19.30

Konsert: Vishnu, Taliban Airways og The Urban Blues Band

Driv presenterer en showcase med noen av de beste Tromsø-bandene i dag.

Driv, 22.00

LØRDAG 14. NOVEMBER

Lördagsuniversitetet: Hysteriets dans, dansens hysteri - en dansekunsthologi 2008-2010

Populærvitenskapelig foredrag ved Sidsel Pape fra Musikkonservatoriet. Driv, 13.00.

TIRSDAG 17. NOVEMBER

Film: Den blå engel

Joseph von Sternbergs film Den blå engel fra 1931 er ukas onsdagsfilm i Tromsø Filmklubb. Rollen som Lola i gjorde Marlene Dietrich til verdensstjerne.

Verdensteatret, 19.00

ONSDAG 18. NOVEMBER

Film: Massakren i Katyn

Den polske regissør-nestoren Andrzej Wajda laget i 2007 film om massakren

av polske offiserer i Katynskogen våren 1940.

Verdensteatret, 19.00

LØRDAG 21. NOVEMBER

Lördagsuniversitetet: Kvinner, kropp og kreft - noen betraktninger omkring brystkreft, kroppsbilder og identitet

Fordrag ved Vibeke Bårnes fra Universitetsbiblioteket.

Driv, 13.00

SØNDAG 22. NOVEMBER

Filmgrenser: Hiroshima, mon amour

I Filmgrenser-serien vises denne uka franske Alain Resnais film Hiroshima, mon amour fra 1959. Filmen rører ved traumat etter atombomben, og drøfter både offentlige og private strategier for å huske og respondere på den. Omtale og innledning ved Timothy Saunders.

Verdensteatret, 18.30